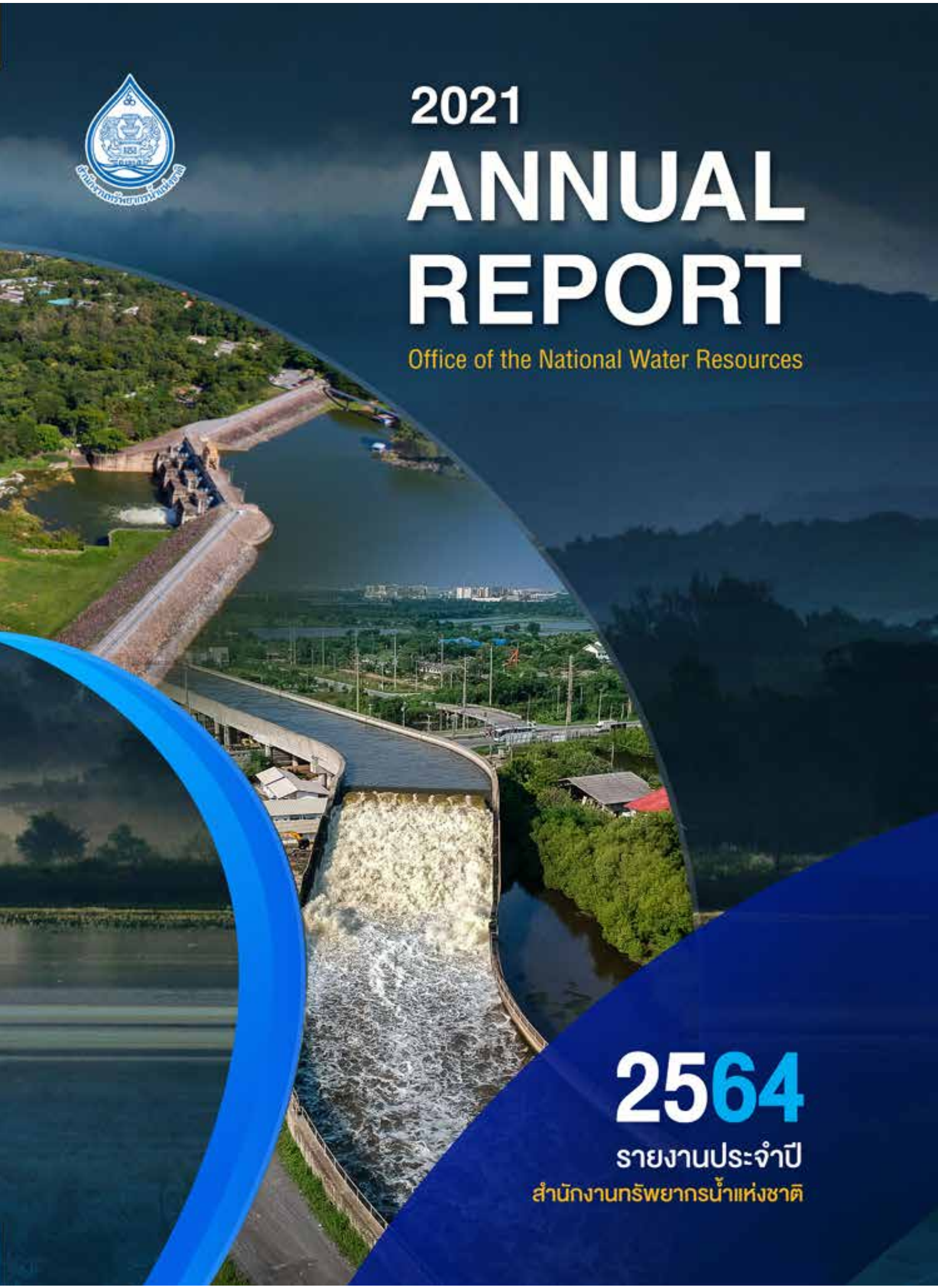

2021 ANNUAL REPORT

Office of the National Water Resources

2564 รายงานประจำปี

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

คำนำ

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) เป็นหน่วยงานกลางด้านน้ำของประเทศไทย ที่ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2560 เพื่อทำหน้าที่อำนวยการประสานการบูรณาการการขับเคลื่อนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน ตลอดช่วงปี 2564 ที่ผ่านมา สทนช. ได้มุ่งมั่นดำเนินงานตามภารกิจหลักเกี่ยวกับการเสนอนโยบายและจัดทำแผนแม่บท กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำของประเทศและขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ จัดทำผังน้ำ บูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำ แผนงาน โครงการ งบประมาณ ประสานความร่วมมือด้านต่างประเทศเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ และติดตามประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเต็มที่ เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการบริหารจัดการน้ำเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในทุกพื้นที่ และเร่งสร้างความมั่นคงด้านน้ำ ซึ่งส่งผลต่อความมั่นคงของเศรษฐกิจและสังคมในภาพรวม โดยรายงานประจำปี พ.ศ. 2564 ฉบับนี้เป็นการรวบรวมผลการดำเนินงานและผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานในรอบปีที่ผ่านมา ให้ทุกภาคส่วนได้รับทราบถึงความก้าวหน้าและความสำเร็จอันจะนำไปสู่แนวทางของก้าวต่อไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในอนาคตด้วย

สารบัญ

04	***ส่วนที่ 1 ข้อมูลภาพรวมของหน่วยงาน***
05	อำนาจหน้าที่ สทนช.
07	วิสัยทัศน์ / พันธกิจ / ยุทธศาสตร์
08	โครงสร้าง สทนช.
10	ผู้บริหาร ผู้อำนวยการ สำนัก / กอง / ศูนย์
12	งบประมาณ / อัตรากำลัง
16	***ส่วนที่ 2 ผลการปฏิบัติราชการ***
17	ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ
20	ผลการปฏิบัติราชการที่สำคัญภายใต้แผนปฏิบัติราชการประจำปี
72	***ส่วนที่ 3 รายงานการเงิน***
74	งบแสดงฐานะการเงิน
76	งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
77	งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ / ส่วนทุน
78	***ส่วนที่ 4 กิจกรรมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564***
79	กิจกรรมเด่นสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
85	กิจกรรมเด่นสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค

ส่วนที่ 1

ข้อมูลภาพรวมของหน่วยงาน

อำนาจหน้าที่

โครงสร้างผู้บริหาร ฯลฯ

ความเป็นมา
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ก่อตั้งขึ้นโดยรัฐบาลสมัย นายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2560 มีชื่อเดิมคือ ***"สำนักงานบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ"*** ก่อนเปลี่ยนชื่อเป็น ***"สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ"*** หรือ ***สทนช.*** เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2561 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นหน่วยงานกลางด้านน้ำที่มีเอกภาพ กำหนดนโยบาย และกำกับดูแลหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศอย่างเป็นระบบ ทั้งในมิติของการจัดการปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้ง และคุณภาพน้ำ มิติของการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำจากทุกภาคส่วน มิติของกฎหมายและการบูรณาการภารกิจของหน่วยงานให้เป็นไปในแนวทาง และเป้าประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) รวมทั้งแผนงานโครงการและงบประมาณในการบริหารทรัพยากรน้ำ เพื่อลดความซ้ำซ้อนและแก้ปัญหาให้กับประชาชนในพื้นที่ได้ตรงจุด ตลอดจนการนำองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อลดความเสียหายจากภัยที่เกิดจากน้ำ และช่วยให้ประชาชนสามารถปรับตัวได้ในบริบทของสภาพภูมิอากาศโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ช่วยให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำสามารถดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน มีการบูรณาการในการแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรหลักในการบริหารจัดการเพื่อสร้างความมั่นคงของทรัพยากรน้ำชาติ (A Water-secure Nation)

พันธกิจ

- ขับเคลื่อนและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งประเทศอย่างเป็นระบบ
- กลั่นกรองแผนงานและโครงการด้านทรัพยากรน้ำให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ
- กำกับ ดูแล ติดตามประเมินผล การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ
- ส่งเสริมการบูรณาการและการมีส่วนร่วมการจัดการทรัพยากรน้ำ

ยุทธศาสตร์

- การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำตลอดโซ่อุปทานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการตอบสนองความต้องการใช้น้ำอย่างสมดุล
- การพัฒนากลไกในการแก้ไข ป้องกัน และบรรเทาปัญหาเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งในภาวะปกติและวิกฤติอย่างมีประสิทธิภาพ
- การเสริมสร้างความเข้มแข็งและความร่วมมือในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศเพื่อความยั่งยืน
- การพัฒนาสมรรถนะองค์กรให้เป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ

โครงสร้าง สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

- กลุ่มตรวจสอบภายใน
- กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

สำนักงานเลขาธิการ

- ฝ่ายบริหารทั่วไป
- กลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคล
- กลุ่มประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
- กลุ่มบริหารงานคลัง
- กลุ่มช่วยอำนวยการและประสานราชการ
- กลุ่มแผนงาน

กองกฎหมาย

- ฝ่ายบริหารทั่วไป
- กลุ่มกฎหมายลุ่มน้ำ
- กลุ่มนิติการ
- กลุ่มสอบสวนและคดี

กองการต่างประเทศ

- ส่วนอำนวยการ
- กลุ่มเจรจาความร่วมมือระหว่างประเทศ
- กลุ่มแผนงานและโครงการ
- กลุ่มติดตามและประเมินผล
- กลุ่มวิเทศสัมพันธ์

กองนโยบายและแผนแม่บท

- ฝ่ายบริหารทั่วไป
- กลุ่มแผนแม่บท
- กลุ่มพื้นที่เฉพาะและโครงการสำคัญ
- กลุ่มวิเคราะห์เศรษฐกิจและสังคม
- กลุ่มวิเคราะห์สิ่งแวดล้อม
- กลุ่มติดตามประเมินผลนโยบายและแผนแม่บท
- กลุ่มพัฒนาองค์ความรู้และเผยแพร่

กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ

- ฝ่ายบริหารทั่วไป
- กลุ่มบริหารจัดการลุ่มน้ำ 1
- กลุ่มบริหารจัดการลุ่มน้ำ 2
- กลุ่มบริหารจัดการลุ่มน้ำ 3
- กลุ่มบริหารจัดการลุ่มน้ำ 4
- กลุ่มประสานแผนบริหารจัดการลุ่มน้ำ

กองวิเคราะห์โครงการและงบประมาณ

- ฝ่ายบริหารทั่วไป
- กลุ่มแผนงานและโครงการ 1
- กลุ่มแผนงานและโครงการ 2
- กลุ่มวิเคราะห์งบประมาณ
- กลุ่มติดตามและประเมินผลโครงการ

ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ

- ฝ่ายบริหารทั่วไป
- กลุ่มวิเคราะห์และติดตามสถานการณ์น้ำ
- กลุ่มสารสนเทศทรัพยากรน้ำ
- กลุ่มอุตุและอุทกวิทยาประยุกต์
- กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- กลุ่มวิศวกรรมและผังน้ำ

โครงสร้าง สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ภาค 1

- ส่วนอำนวยการ
- กลุ่มนโยบายและแผนลุ่มน้ำ
- กลุ่มวิชาการและบริหารจัดการน้ำ
- กลุ่มประสานงานลุ่มน้ำสาละวิน
- กลุ่มประสานงานลุ่มน้ำโขงเหนือ
- กลุ่มประสานงานลุ่มน้ำปิง
- กลุ่มประสานงานลุ่มน้ำวัง
- กลุ่มประสานงานลุ่มน้ำยม
- กลุ่มประสานงานลุ่มน้ำน่าน

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ภาค 2

- ส่วนอำนวยการ
- กลุ่มนโยบายและแผนลุ่มน้ำ
- กลุ่มวิชาการและบริหารจัดการน้ำ
- กลุ่มประสานงานลุ่มน้ำเจ้าพระยา
- กลุ่มประสานงานลุ่มน้ำสะแกกรัง
- กลุ่มประสานงานลุ่มน้ำป่าสัก
- กลุ่มประสานงานลุ่มน้ำท่าจีน
- กลุ่มประสานงานลุ่มน้ำแม่กลอง
- กลุ่มประสานงานลุ่มน้ำบางปะกง
- กลุ่มประสานงานลุ่มน้ำโตนเลสาบ
- กลุ่มประสานงานลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก
- กลุ่มประสานงานลุ่มน้ำเพชรบุรี - ประจวบคีรีขันธ์

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ภาค 3

- ส่วนอำนวยการ
- กลุ่มนโยบายและแผนลุ่มน้ำ
- กลุ่มวิชาการและบริหารจัดการน้ำ
- กลุ่มประสานงานลุ่มน้ำโขงตะวันออกเฉียงเหนือ
- กลุ่มประสานงานลุ่มน้ำชี
- กลุ่มประสานงานลุ่มน้ำมูล

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ภาค 4

- ส่วนอำนวยการ
- กลุ่มนโยบายและแผนลุ่มน้ำ
- กลุ่มวิชาการและบริหารจัดการน้ำ
- กลุ่มประสานงานลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน
- กลุ่มประสานงานลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
- กลุ่มประสานงานลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง
- กลุ่มประสานงานลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

- ฝ่ายบริหารทั่วไป
- กลุ่มบริหารการประชุม กนช.
- กลุ่มบริหารการประชุมคณะอนุกรรมการ 1
- กลุ่มบริหารการประชุมคณะอนุกรรมการ 2
- กลุ่มส่งเสริมสนับสนุนคณะกรรมการลุ่มน้ำ

โครงสร้าง ผู้บริหาร

ดร.สมเกียรติ ประจำวงษ์
เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

นายสำเริง แสงภู่วงค์
รองเลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

นายชยันต์ เมืองสง
รองเลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

นายปรีชา สุขกล่ำ
ที่ปรึกษาด้านบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

นายสราวุธ ชีวะประเสริฐ
ที่ปรึกษาด้านยุทธศาสตร์น้ำ

นายทศพล วงศ์วาร
ผู้ช่วยเลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

โครงสร้าง ผู้อำนวยการสำนัก / กอง / ศูนย์

นางสาวยุคล นุมาศ
ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการ

นายอัตถพงษ์ ฉันทานุมัติ
ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนแม่บท

นายอุทัย เตียนพลกรัง
ผู้อำนวยการกองบริหารจัดการลุ่มน้ำ

นายบุญสม ชลพิทักษ์วงศ์
ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ

นางสาวยุพเยาว์ จันทร์เทศ
ผู้อำนวยการสำนักงานเลขานุการ
คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

นายไวทิต โอชวิช
ผู้อำนวยการกองวิเคราะห์โครงการ
และงบประมาณ

นายชุมลาภ เตชะเสน
ผู้อำนวยการกองการต่างประเทศ

ดร.สมเกียรติ อภิพัฒนวิศว์
ผู้อำนวยการศูนย์นวัตกรรม
และเทคโนโลยีทรัพยากรน้ำ

นายโสภณ ขำเกิด
ผู้อำนวยการกองกฎหมาย

นายเจนศักดิ์ ลิมปิติ
ผู้อำนวยการ
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
ภาค 1

นายธวัชชัย ใบเจริญ
ผู้อำนวยการ
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
ภาค 2

นายเทิดพงศ์ ไทยอุดม
ผู้อำนวยการ
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
ภาค 3

นายไพฑูรย์ เก่งการช่าง
ผู้อำนวยการ
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
ภาค 4

สรุปงบประมาณ

ที่ได้รับการจัดสรรและผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (จำแนกตามงบรายจ่าย)

รายการ	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร		ผลการใช้จ่ายงบประมาณ	
	งบประมาณ (ล้านบาท)	ร้อยละ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ร้อยละ
งบบุคลากร	126.7548	9.41	113.9483	8.46
งบดำเนินงาน	92.3007	6.85	91.8278	6.82
งบลงทุน	893.7322	66.33	893.7322	66.33
งบเงินอุดหนุน	37.3969	2.78	37.3969	2.78
งบรายจ่ายอื่น	197.1393	14.63	193.8509	14.39
รวมทั้งสิ้น	1,347.3239	100.00	1,330.7561	98.77

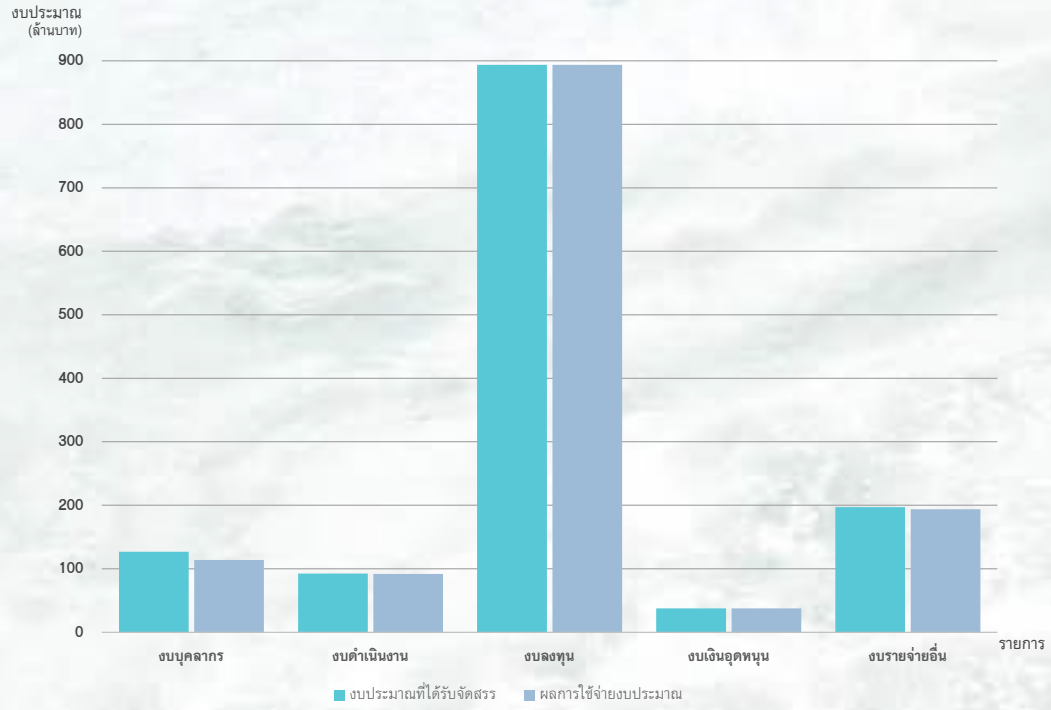

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้รับงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน ***1,306,043,000*** บาท และได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม จำนวน ***41,280,900*** บาท รวมได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน ***1,347,323,900*** บาท โดยได้รับงบประมาณในส่วนของงบลงทุนมากที่สุด (ร้อยละ 66.33) รองลงมาเป็นงบรายจ่ายอื่น (ร้อยละ 14.63) งบบุคลากร (ร้อยละ 9.41) งบดำเนินงาน (ร้อยละ 6.85) และงบเงินอุดหนุน (ร้อยละ 2.78) ตามลำดับ ซึ่งสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติมีผลการใช้จ่ายงบประมาณในส่วนของงบลงทุนมากที่สุด (ร้อยละ 66.33) รองลงมาเป็นงบรายจ่ายอื่น (ร้อยละ 14.39) งบบุคลากร (ร้อยละ 8.46) งบดำเนินงาน (ร้อยละ 6.82) และงบเงินอุดหนุน (ร้อยละ 2.78) ตามลำดับ

ตารางเปรียบเทียบ

งบประมาณปี พ.ศ. 2562 – 2564 ที่ได้รับการจัดสรรสุทธิ จำแนกตามงบรายจ่าย (หน่วย : ล้านบาท)

งบรายจ่าย	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	เพิ่ม / ลด	ร้อยละ
งบบุคลากร	76.5500	90.9098	126.7548	35.8450	28.28
งบดำเนินงาน	88.1390	84.0432	92.3007	8.2575	8.95
งบลงทุน	278.1892	424.1840	893.7322	469.5482	52.54
งบเงินอุดหนุน	0.0000	35.2549	37.3969	2.1420	5.73
งบรายจ่ายอื่น	303.3404	208.1339	197.1393	-10.9946	5.58
รวมทั้งสิ้น	**746.2186**	**842.5258**	**1,347.3239**	**504.7981**	**37.47**

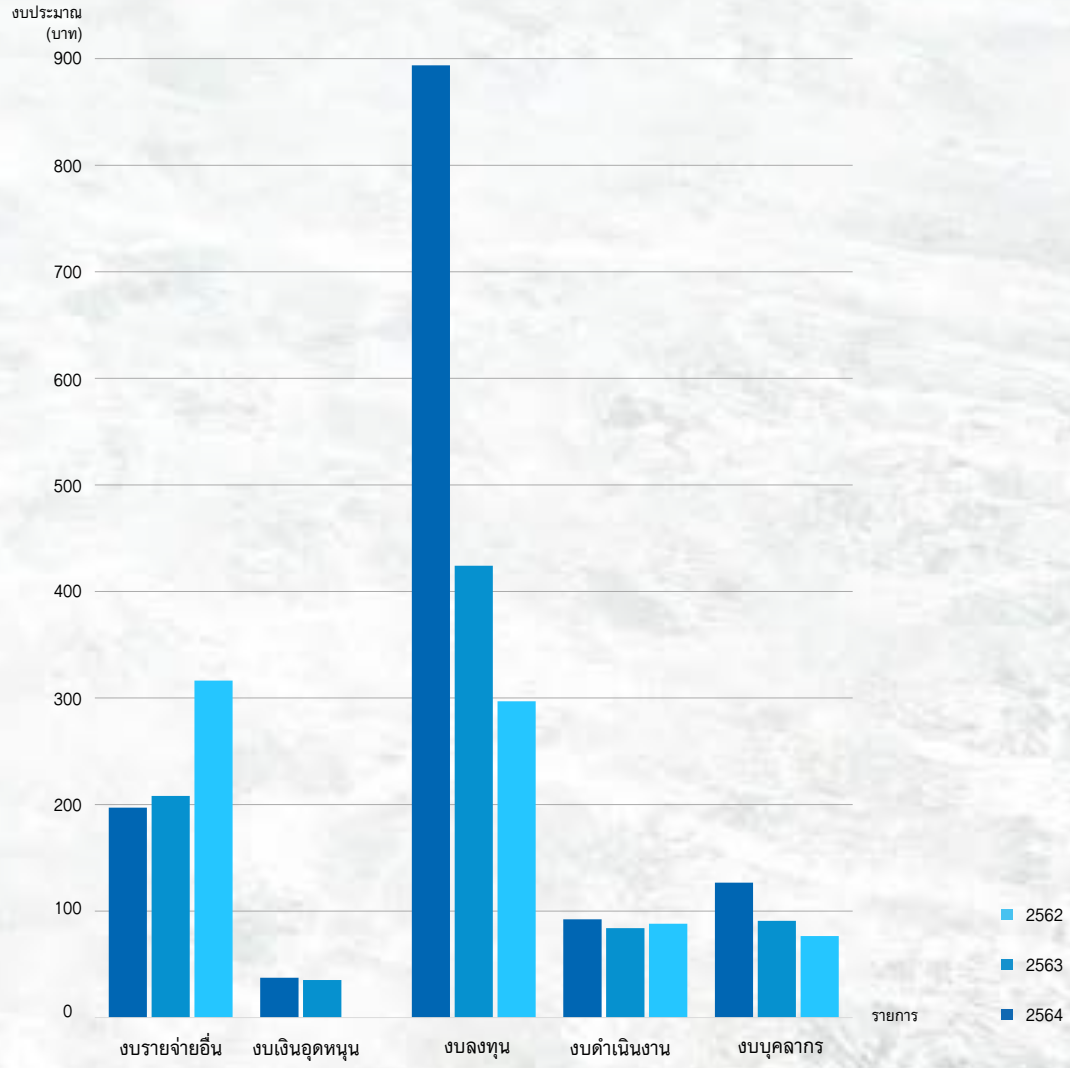

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จำนวน ***504,798,100*** บาท คิดเป็นร้อยละ 37.47

อัตรากำลัง

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

หน่วยงานในสังกัด สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	จำนวนอัตรากำลังทั้งหมด			
	ข้าราชการ	พนักงานราชการ	ลูกจ้างประจำ	รวม
ส่วนกลาง	7			7
กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	3			3
ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต	3			3
กลุ่มตรวจสอบภายใน	3			3
สำนักงานเลขาธิการ	30	8	2	40
กองการต่างประเทศ	19	12		31
กองกฎหมาย	16	12		28
กองนโยบายและแผนแม่บท	39	8		47
กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ	36	8		44
กองวิเคราะห์โครงการและงบประมาณ	29	10		39
ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ	33	15		48
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 1	38	19		57
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 2	52	21		73
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 3	24	14		38
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 4	29	14		43
สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	24	4		28
รวม	**385**	**145**	**2**	**532**

หน่วยงานในสังกัด สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	ข้าราชการ	พนักงานราชการ	ลูกจ้างประจำ	รวม
อัตรากำลังของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	72.37	27.26	0.38	100

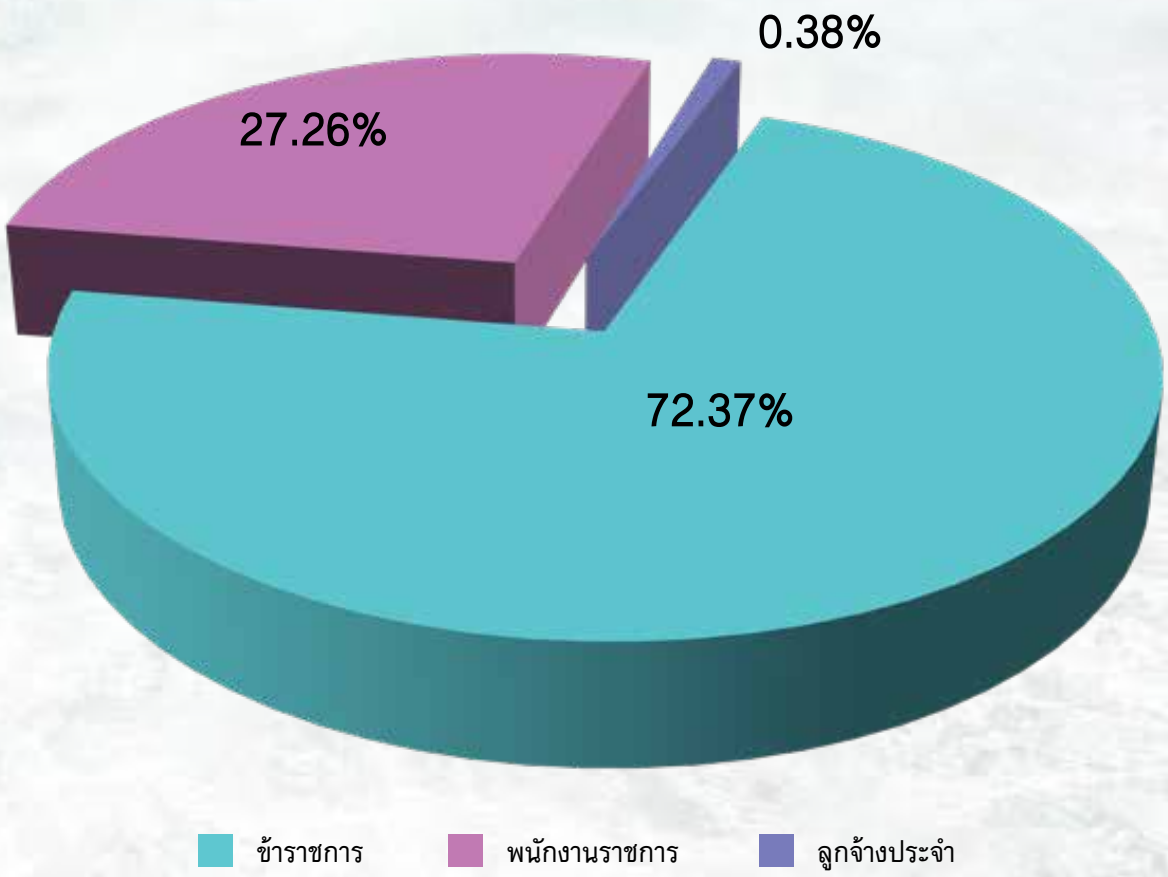

ส่วนที่ 2

ผลการปฏิบัติราชการของหน่วยงาน

ผลสัมฤทธิ์

การปฏิบัติราชการตามมาตรการ ปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

ผลการดำเนินงาน

ตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ (มาตรา 44) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ (มาตรา 44) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ แบ่งเป็น 2 องค์ประกอบ ได้แก่

1) การประเมินประสิทธิผลการดำเนินงาน (Performance Base) จำนวน 5 ตัวชี้วัด โดยมี 2 ตัวชี้วัดที่สามารถดำเนินการได้ตามค่าเป้าหมายขั้นสูง ได้แก่ ตัวชี้วัด***การจัดทำแผนปฏิบัติการลุ่มน้ำ 22 ลุ่มน้ำ*** และ***ความสำเร็จของการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาแหล่งน้ำรองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)*** ดำเนินการได้ตามค่าเป้าหมายขั้นมาตรฐาน 1 ตัวชี้วัด คือ ***ความสำเร็จในการจัดทำดัชนีความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ*** และดำเนินการได้ตามค่าเป้าหมายขั้นต้น 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ***ความสำเร็จในการจัดทำผังน้ำ*** และ***คะแนนความสามารถในการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ของประเทศ***

2) การประเมินศักยภาพในการดำเนินงาน (Potential Base) จำนวน 2 ตัวชี้วัด ซึ่งมีผลการดำเนินการบรรลุตามค่าเป้าหมายขั้นสูง 1 ตัวชี้วัด คือ ***การประเมินสถานะของหน่วยงานในการเป็นระบบราชการ 4.0 (PMQA 4.0)*** และค่าเป้าหมายขั้นมาตรฐาน 1 ตัวชี้วัด คือ ***การพัฒนาองค์การสู่ดิจิทัล : การพัฒนาระบบบัญชีข้อมูล (Data Catalog) เพื่อนำไปสู่การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Data)***

รายงานการประเมินผลการปฏิบัติราชการ

หน่วยงาน สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2564

องค์ประกอบ / ตัวชี้วัด	น้ำหนัก	เป้าหมาย			ผลการดำเนินงาน
		ค่าเป้าหมายขั้นต้น (50.00)	ค่าเป้าหมายมาตรฐาน (75.00)	ค่าเป้าหมายขั้นสูง (100.00)	
Performance Base ตัวชี้วัด 1 ความสำเร็จของการจัดทำแผนปฏิบัติการลุ่มน้ำ 22 ลุ่มน้ำ					
	15	1 (ผลผลิต)	2 (ผลผลิต)	3 (ผลผลิต)	3 (ผลผลิต)
Performance Base ตัวชี้วัด 2 ความสำเร็จในการจัดทำผังน้ำ					
	15	6.00 + 0 (ลุ่มน้ำ + ผลผลิต)	8.00 + 0 (ลุ่มน้ำ + ผลผลิต)	8.00 + 1 (ลุ่มน้ำ + ผลผลิต)	6.00 + 1 (ลุ่มน้ำ + ผลผลิต)
Performance Base ตัวชี้วัด 3 ความสำเร็จของการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาแหล่งน้ำรองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)					
	15	1 (ผลผลิต)	2 (ผลผลิต)	3 (ผลผลิต)	3 (ผลผลิต)
Performance Base ตัวชี้วัด 4 ความสำเร็จในการจัดทำดัชนีความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ					
	15	1 (ผลผลิต)	2 (ผลผลิต)	3 (ผลผลิต)	2 (ผลผลิต)
Performance Base ตัวชี้วัด 5 คะแนนความสามารถในการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ของประเทศ ด้านการบริหารจัดการน้ำ					
	10	76.92 (คะแนน)	78.27 (คะแนน)	79.62 (คะแนน)	76.92 (คะแนน)
Potential Base ตัวชี้วัด 6 การพัฒนาองค์การสู่ดิจิทัล : การพัฒนาระบบบัญชีข้อมูล (Data Catalog) เพื่อนำไปสู่การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Data)					
	15	50.00 (คะแนน)	75.00 (คะแนน)	100.00 (คะแนน)	97.32 (คะแนน)
Potential Base ตัวชี้วัด 7 การประเมินสถานะของหน่วยงานในการเป็นระบบราชการ 4.0 (PMQA 4.0)					
	15	240.00 (คะแนน)	295.00 (คะแนน)	350.00 (คะแนน)	420.76 (คะแนน)
Potential Base ตัวชี้วัด การถอดบทเรียนในการบริหารจัดการผลกระทบและการแก้ไขปัญหาในสภาวะวิกฤตโควิด-19 (COVID-19)					
	0				(คะแนนบรรยาย)

ผลการปฏิบัติราชการ

ที่สำคัญภายใต้ แผนปฏิบัติราชการประจำปี 2564

ด้านนโยบายและแผน

ช่วงปี 2564 ที่ผ่านมา สทนช. ในฐานะองค์กรหลักในการกำกับดูแลและบริหารจัดการนโยบายการบริหารจัดการน้ำทั้งประเทศอย่างเป็นระบบ ได้ติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการน้ำ ตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี และแผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติประเด็นที่ 19 ซึ่งสอดรับกับการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ 6 เรื่องน้ำและการสุขาภิบาล ที่กำหนดโดยองค์การสหประชาชาติ ซึ่ง สทนช. เป็นเจ้าภาพหลัก พร้อมกันนี้ ได้กำกับการขับเคลื่อนการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อรองรับ EEC ให้เป็นไปตามเป้าหมาย รวมทั้งกลั่นกรองแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำทั้ง 22 ลุ่มน้ำ เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำของประเทศเสนอต่อ กนช. โดยในแต่ละประเด็นมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

ผลการประเมินตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ช่วงระยะปี 2561 – 2564 และผลประเมินตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น 19 การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

สทนช. ได้ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและประเมินผลตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ช่วงปี 2561 – 2564 รวมทั้งประเมินผลตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น 19 การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ และการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป้าหมาย SDG 6 เพื่อทราบผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินโครงการ ข้อจำกัดในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และข้อเสนอแนะแนวทางที่นำไปสู่การทบทวน ปรับปรุงการดำเนินงานในห้วงระยะ 5 ปีแรกของแผนต่อไป

ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบรายงานการประเมินผลตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ช่วงระยะปี 2561 – 2564 และรายงานประเมินผลตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น 19 การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2565

ผลการประเมินตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ช่วงระยะปี 2561 – 2564

แผนแม่บทการบริหารทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ (1) การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค (2) การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต (3) การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย (4) การจัดการคุณภาพน้ำและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ (5) การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันการพังทลายของดิน และ (6) การบริหารจัดการ สามารถสรุปผลการดำเนินงานและผลสัมฤทธิ์ตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 – 2564 ในกลยุทธ์/แผนงานที่สำคัญได้ดังนี้

(1) เพิ่มประสิทธิภาพประปาหมู่บ้าน 4,675 แห่ง และขยายเขต/เพิ่มเขตจำหน่ายน้ำ 570 แห่ง (2) พัฒนาแหล่งน้ำผิวดิน (ทั้งในพื้นที่ชลประทานและพื้นที่เกษตรน้ำฝน) 942.43 ล้าน ลบ.ม. (3) พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันบรรเทาอุทกภัย มีพื้นที่ที่ได้รับการป้องกัน 54,170 ไร่ (4) พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน 13 แห่ง (5) อนุรักษ์ฟื้นฟูป่าต้นน้ำ 156,070 ไร่ ลดการชะล้างพังทลายของดิน (ทั้งในพื้นที่ป่าต้นน้ำในเขตป่าอนุรักษ์/ป่าสงวนฯ และพื้นที่เกษตรนอกพื้นที่อนุรักษ์) 450,172 ไร่ (6) ตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯน้ำ 20 ปี และจัดทำรายงานตัวชี้วัด SDGs 6 รวมทั้งพัฒนาระบบ Thai Water Plan, ระบบ National Thai Water, ระบบ Thai Water Assessment เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในการบริหารจัดการน้ำของประเทศ

ผลการประเมินดัชนีตัวชี้วัดแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 19 การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 19 การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ มีเป้าหมาย คือ (1) ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น (2) ผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้น จากการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ และ (3) แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี ประกอบด้วย 3 แผนย่อย คือ 19.1 แผนย่อยการพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ 19.2 แผนย่อยการเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล และ 19.3 แผนย่อยการอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ โดยมีผลการประเมินดัชนีตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องดังนี้

แผนย่อย 19.1 แผนย่อยการพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ โดยมีเป้าหมายและตัวชี้วัด คือ

(1) ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น วัดด้วย

- ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค (KD1) ประกอบด้วย 3 ตัวแปร คือ การเข้าถึงน้ำประปา การเข้าถึงสุขาภิบาล และสุขภาวะจากโรค โดยสรุป KD1 มีผลการประเมินระดับ 4 เต็ม 5 ในปีฐานตามเกณฑ์การประเมินของ ADB และมีค่าเป้าหมายระดับ 4 เต็ม 5 ในปีเป้าหมาย 2580

- ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม (KD4) ประกอบด้วย 3 ตัวแปร คือ ดัชนีสุขภาพแม่น้ำ ตัวแปรการเปลี่ยนแปลงการไหล และดัชนีธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ KD4 มีผลการประเมินระดับคะแนน 4 เต็ม 5 ในปีฐาน (ยังไม่ใช้ตัวแปรการเปลี่ยนแปลงการไหลในการคำนวณ) และมีค่าเป้าหมายระดับ 4 เต็ม 5 ในปีเป้าหมาย 2580

(2) ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น วัดด้วยดัชนีการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำ (KD5) ประเมินจากดัชนีหลัก 3 ดัชนี ได้แก่ ดัชนีอุทกภัยและวาตภัย ดัชนีภัยแล้ง และดัชนีคลื่นพายุซัดฝั่งและน้ำท่วมชายฝั่ง ซึ่งการประเมินตามแนวทางของ ADB ยังไม่ได้นำผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินการ เช่น ความเสียหาย จำนวนผู้เสียชีวิตและผู้ได้รับผลกระทบมาพิจารณา จึงไม่สามารถเชื่อมโยงผลการดำเนินงานของแผนระดับ 3 ไปสู่การประเมินผลแผนระดับ 2 ได้ จึงยังไม่มีการประเมินดัชนีการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำ (KD5) ทั้งนี้ ได้พิจารณาตัวชี้วัดตามกรอบเซนไดเป็นกรอบการประเมินในปีฐานและปีเป้าหมาย ซึ่งจะครอบคลุมทั้งมิติของการลดความสูญเสีย และเพิ่มความสามารถในการรับมือกับภัย

(3) ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้น วัดด้วยดัชนีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำ ตามกรอบแนวทางการประเมินของ OECD มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับค่าดัชนี SDG 6.5.1 ระดับการบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ (IWRM) จึงใช้ค่า SDG 6.5.1 ในการประเมินดัชนีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำ ซึ่งมีผลการประเมินเท่ากับร้อยละ 53

แผนย่อย 19.2 แผนย่อยการเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล โดยมีเป้าหมายและตัวชี้วัด คือ

(1) ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น วัดด้วยดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง (KD3) ประกอบด้วย 4 ตัวแปร คือ การเข้าถึงน้ำประปาเมือง ประเด็นน้ำเสีย ประเด็นการระบายน้ำ และคุณภาพน้ำ (River health index) โดย KD3 มีผลการประเมินระดับ 3 เต็ม 5 ในปีฐานตามเกณฑ์การประเมินของ ADB และมีค่าเป้าหมายระดับ 4 เต็ม 5 ในปีเป้าหมาย 2580

(2) ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น วัดด้วยดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ (KD2) เพื่อให้การประเมิน KD2 สอดคล้องกับวิธีการประเมินตัวชี้วัดของการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 6 (SDG6) จึงกำหนดตัวแปรที่สอดคล้องกัน 4 ตัวแปร คือ ค่าความเครียดน้ำ ผลิตภาพภาคเกษตร ผลิตภาพภาคอุตสาหกรรม และผลิตภาพภาคบริการ ทั้งนี้ KD2 มีผลการประเมินระดับ 3 เต็ม 5 ในปีฐานตามเกณฑ์การประเมินของ ADB และมีค่าเป้าหมายระดับ 4 เต็ม 5 ในปีเป้าหมาย 2580

(3) ผลิตภาพจากการใช้น้ำเพิ่มขึ้น การประเมินผลิตภาพของการใช้น้ำมีความสอดคล้องกับการคำนวณในดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ (KD2) และเพื่อให้สามารถกำหนดตามภาคการผลิตสำคัญ คือ ภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ จึงเสนอให้ใช้ค่าตัวชี้วัดเดียวกับการประเมินตัวชี้วัด SDG 6.4.1 การเปลี่ยนแปลงของการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีผลการประเมินเท่ากับ 238 บาท/ลบ.ม.

แผนย่อย 19.3 แผนย่อยการอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ โดยมีเป้าหมายและตัวชี้วัด คือ แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น วัดด้วย

(1) สัดส่วนพื้นที่ลำคลองที่ได้รับการฟื้นฟู (ร้อยละของพื้นที่เป้าหมาย) คลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานคร กำหนดเป้าหมายในช่วงปี 2561 - 2565 จำนวน 227 คลอง ปัจจุบัน (ช่วงปี 2561 - 2564)

ดำเนินการมีผลความสำเร็จร้อยละ 100 มีกิจกรรมการอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น ด้านการระบายน้ำ เก็บกักน้ำ การจัดการคุณภาพน้ำ ขยะวัชพืช สิ่งกีดขวางทางน้ำ การบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของชุมชนริมน้ำ สำหรับการปรับปรุงภูมิทัศน์แนวคลองสำคัญ ได้แก่ คลองเปรมประชากร คลองแสนแสบ คลองผดุงกรุงเกษม คลองหลอดวัดราชนัดดา คลองหลอดวัดราชบพิตร คลองรอบกรุง หรือ คลองบางลำพู คลองโอ่งอ่าง เป็นต้น

(2) สัดส่วนพื้นที่ลำน้ำที่ได้รับการฟื้นฟู (ลำน้ำสายหลักใน 25 ลุ่มน้ำ) กำหนดเป้าหมายในช่วงปี 2561 - 2565 ความสำเร็จร้อยละ 20

(3) สัดส่วนพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟู กำหนดเป้าหมายในช่วงปี 2561 - 2565 พื้นที่ชุ่มน้ำ (Ramsar Site) ความสำเร็จร้อยละ 90 และพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติ ความสำเร็จร้อยละ 90

(4) สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่) ริมแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ กำหนดเป้าหมายในช่วงปี 2561 - 2565 ความสำเร็จร้อยละ 50

โดยมีผลการประเมินตัวชี้วัดแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น 19 การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ ดังภาพ

ผลการประเมิน SDG 6 ปัจจุบันของประเทศไทย

การรายงานเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของ UN-Water ตามเป้าหมาย SDG 6 Data Portal มี 8 เป้าหมายย่อย 11 ตัวชี้วัด โดยมีหน่วยงานภายใต้ UNDP ได้แก่ WHO UNICEF FAOUNEP UN-WATER UNESCO UNECE FAO OECD ได้ประสานหน่วยงานด้านน้ำของประเทศ เพื่อร่วมตรวจสอบข้อมูล ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินการขับเคลื่อน และให้มีการทบทวนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป้าหมายที่ 6 (SDG 6) ของแต่ละประเทศ โดยขอให้จัดทำรายงานการดำเนินงานของประเทศ (National Report) ในแต่ละเป้าหมายตัวชี้วัดย่อยตามแบบฟอร์มสำรวจที่กำหนด เพื่อปรับ Baseline ของประเทศ และให้หน่วยงานที่มีอำนาจ (Competent Agency) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม การปรึกษาหารือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง และลงนามในการจัดส่ง และเผยแพร่ใน Data Portal (เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวชี้วัดสากลของ SDG 6 ทั้งหมด และพารามิเตอร์/ตัวแปรทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่สำคัญอื่น ๆ)

สทนช. ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ และประสานงานหลักการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ 6 การจัดการน้ำและสุขาภิบาลที่ยั่งยืน (SDG 6) สร้างหลักประกันเรื่องน้ำและการสุขาภิบาล ให้มีการจัดการอย่างยั่งยืนและมีสภาพพร้อมใช้สำหรับทุกคน โดยมีผลการประเมินตัวชี้วัด SDG6 ดังนี้

SDG 6.1 น้ำดื่ม (Drinking Water)

ตัวชี้วัด SDG 6.1.1 สัดส่วนของประชากรที่ใช้บริการน้ำดื่มที่ได้รับการจัดการอย่างปลอดภัย สำหรับการประเมินในภาพรวมของประเทศไทยจากข้อมูลของกรมพัฒนาชุมชน (กชช.2ค) การประปานครหลวง การประปาส่วนภูมิภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ข้อมูลการเข้าถึงน้ำประปาชนบท ร้อยละ 94 และการเข้าถึงน้ำประปาเมือง ร้อยละ 100 สำหรับข้อมูลคุณภาพน้ำประปาดื่มที่ได้มาตรฐาน ปี 2563 สำรวจข้อมูลโดยกรมอนามัย พบว่า คุณภาพน้ำประปาจากการประปานครหลวง ร้อยละ 100 คุณภาพน้ำประปาจากการประปาส่วนภูมิภาค ร้อยละ 77.78 และคุณภาพน้ำประปาหมู่บ้านจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 31.53

SDG 6.2 สุขาภิบาลและสุขอนามัย (Sanitation and Hygiene)

1) ตัวชี้วัด SDG 6.2.1a สัดส่วนของประชากรที่ใช้บริการสุขาภิบาลที่มีการจัดการอย่างปลอดภัย (สถานที่ขับถ่าย/ชำระล้าง รวมถึงมีระบบท่อระบายน้ำเสียรวม ถังบำบัดน้ำเสีย หรือส้วมหลุม) ประเทศไทยเข้าถึงการจัดการสุขาภิบาลมีค่าสูงประมาณร้อยละ 99 และการจัดการน้ำเสียครัวเรือนที่เข้าสู่ระบบที่มีค่าต่ำร้อยละ 26 ข้อมูลจากกรมควบคุมมลพิษ โดยมีค่าเฉลี่ยในระดับโลกเท่ากับร้อยละ 54

2) ตัวชี้วัด SDG 6.2.1b สัดส่วนของประชากรที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการล้างมือด้วยสบู่และน้ำ ประเทศไทยมีการจัดการสุขอนามัยร้อยละ 85 โดยมีค่าเฉลี่ยในระดับโลกร้อยละ 71

SDG 6.3 น้ำเสียและคุณภาพน้ำ (Water Quality and Wastewater)

1) ตัวชี้วัด SDG 6.3.1 สัดส่วนของน้ำเสีย (ครัวเรือนและอุตสาหกรรม) ที่ได้รับการบำบัดอย่างปลอดภัย ร้อยละ 24 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับโลกมีค่าร้อยละ 56

2) ตัวชี้วัด SDG 6.3.2 สัดส่วนของแหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำโดยรอบที่ดี ประเทศมีการเฝ้าระวังอยู่ในระดับดี ร้อยละ 36 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับโลกมีที่ค่า ร้อยละ 72 และมีการประเมินโดยใช้ดัชนีคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน (Water Quality Index : WQI) ซึ่งตรวจวัดแหล่งน้ำสายหลัก 59 แห่ง และแหล่งน้ำนิ่ง 6 แห่ง โดยการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ 4 ครั้งต่อปี พบว่า อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 2 ดีร้อยละ 37 พอใช้ ร้อยละ 43 และเสื่อมโทรม ร้อยละ 18

SDG 6.4 ประสิทธิภาพการใช้น้ำและความขาดแคลนน้ำ (Water Use and Scarcity)

1) ตัวชี้วัด SDG 6.4.1 การเปลี่ยนแปลงของประสิทธิภาพการใช้น้ำตามช่วงเวลา (Water-use Efficiency : WUE) คำนวณจากมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ของรายภาค (ภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ) ต่อปริมาณการใช้น้ำในรายภาค จากการประเมินพบว่า ในปี 2562 ประสิทธิภาพการใช้น้ำในภาพรวมอยู่ที่ 7.49 USD/m3 หรือ 238 บาทต่อ ลบ.ม. (ที่อัตราแลกเปลี่ยน 1 USD = 31.76 บาท) ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในระดับโลกที่มีค่าเท่ากับ 19 USD/m3 โดยแยกเป็นภาคอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพการใช้น้ำมากที่สุด (27.66 - 35.78 USD/m3) รองลงมา คือ ภาคบริการ (27.93 - 28.66 USD/m3) และภาคเกษตร มีประสิทธิภาพการใช้น้ำน้อยที่สุด (0.32 - 0.50 USD/m3) และมีประสิทธิภาพการใช้น้ำโดยรวมในปี พ.ศ. 2558 - 2562 อยู่ที่ 7.16 - 10.51 USD/m3

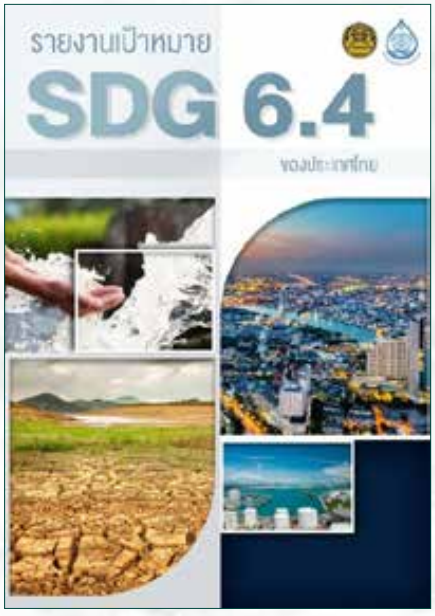

2) ตัวชี้วัด SDG 6.4.2 ระดับความเครียดด้านน้ำ (Level of Water Stress) คำนวนจากสัดส่วนปริมาณน้ำจืดที่ถูกนำไปใช้ (Total Fresh Water Withdrawal : TFWW) ต่อปริมาณน้ำจืดที่นำกลับมาใช้ใหม่ (Total Renewable Fresh Water Resources : TRWR) หักด้วยความต้องการปริมาณการไหลเพื่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Flows Requirements : EFR) ค่าที่ออกมาต่ำจะแสดงถึงการมีระดับความเครียดด้านน้ำต่ำ จากผลการประเมินพบว่าระดับความเครียดด้านน้ำในปี 2558 - 2562 มีค่าอยู่ระหว่าง 8.00% - 12.77% โดยมีค่าต่ำกว่าฐานข้อมูลเดิมที่ประเมินไว้ใน AQUASTAT - FAO เมื่อปี 2554 มีค่าอยู่ที่ 23% และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในระดับโลกมีค่าเท่ากับ 17%

SDG 6.5 การจัดการน้ำแบบบูรณาการและน้ำข้ามพรมแดน (Water Resources Management)

1) ตัวชี้วัด SDG 6.5.1 ระดับการดำเนินงานการจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ (0 -100) ปัจจุบันมีค่าคะแนน 53 (ระดับปานกลาง - สูง) ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยระดับโลกที่มีค่าคะแนน 54 มีประเด็น คือ

(1) สภาวะแวดล้อมที่เอื้ออำนวย (Enabling Environment) มีค่าคะแนน 60 (ระดับปานกลาง - สูง) ได้แก่ นโยบายระดับประเทศ กฎหมายน้ำ แผนจัดการน้ำ IWRM ระดับประเทศ แผนจัดการน้ำใต้ดิน นโยบายน้ำระดับอื่น ๆ การจัดการน้ำข้ามพรมแดน กฎหมายระดับอื่น

(2) กลไกเชิงสถาบันและการมีส่วนร่วม (Institutions and Participation) มีค่าคะแนน 59

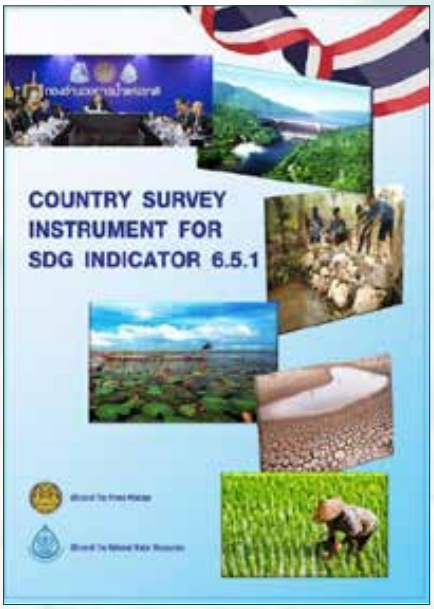

(ระดับปานกลาง - สูง) ได้แก่ หน่วยงาน/คณะกรรมการระดับชาติ คณะกรรมการลุ่มน้ำ/น้ำใต้ดิน/ระดับอื่น ความร่วมมือของหน่วยงานรัฐการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ชุมชน/ท้องถิ่น/กลุ่มเปราะบาง การพัฒนาศักยภาพ IWRM บทบาทชายหญิงในกฎหมาย/แผน และองค์กรจัดการน้ำระหว่างประเทศ

(3) เครื่องมือในการบริหารจัดการ (Management Instruments) มีค่าคะแนน 41 (ระดับปานกลาง - ต่ำ) ได้แก่ ระบบติดตามตรวจสอบระดับประเทศ การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการมลพิษ/ระบบนิเวศที่เกี่ยวกับน้ำ/น้ำใต้ดิน การจัดการภัยพิบัติ การจัดการลุ่มน้ำ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

(4) การเงิน (Financing) มีค่าคะแนน 50 (ระดับปานกลาง - ต่ำ) ได้แก่ งบประมาณการลงทุนของประเทศ/ระดับลุ่มน้ำ งบประมาณด้าน IWRM รายได้จากการใช้น้ำ การลงทุนระหว่างประเทศ ประเด็นเครื่องมือการบริหารจัดการพบว่า มีคะแนนต่ำมากในเรื่อง (1) การควบคุมมลพิษ มีค่าคะแนน = 30 (2) เครื่องมือการจัดการชั้นน้ำบาดาล มีค่าคะแนน = 20 และ (3) การแบ่งปันข้อมูลข่าวสาร มีค่าคะแนน = 30

2) ตัวชี้วัด SDG 6.5.2 สัดส่วนของพื้นที่ลุ่มน้ำที่ข้ามเขตแดนมีการจัดการความร่วมมือด้านน้ำ มี UNECE (ดูแลลุ่มน้ำและทะเลสาบ) และ UNESCO (ดูแลน้ำใต้ดินชั้นหินอุ้มน้ำ) ติดตามประเมินสถานะและวิเคราะห์รายงานประเทศไทย มีการดำเนินงานเพื่อความร่วมมือทางน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำข้ามแดนภายในประเทศที่ครอบคลุมเฉพาะแหล่งน้ำผิวดินตามข้อตกลงความร่วมมือระหว่างประเทศเท่านั้น จึงได้คะแนนประเมินร้อยละ 100 และไม่มีค่าคะแนนการจัดการความร่วมมือด้านน้ำใต้ดินชั้นหินอุ้มน้ำ จึงทำให้ไม่มีค่าคะแนนรวมในระบบฐานข้อมูล SDG 6 Data Portal ของ UN-Water (ผลคะแนนไม่สมบูรณ์) ซึ่งมีเพียง 24 ประเทศในยุโรป อเมริกาเหนือ และแอฟริกาตอนใต้เท่านั้นที่รายงานการจัดการความร่วมมือด้านน้ำข้ามแดนที่สมบูรณ์ครอบคลุมทั้งแหล่งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดินชั้นหินอุ้มน้ำ ข้อมูลค่าเฉลี่ยในระดับโลกเท่ากับ 58

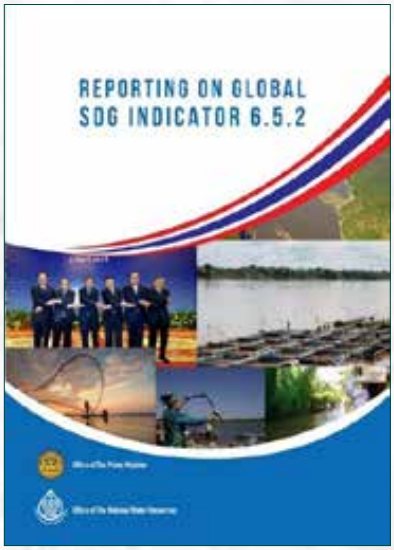

SDG 6.6 ระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับน้ำ (Water-Related Ecosystems)

1) ทบทวนข้อมูลทางสถิติ โดยใช้เทคโนโลยีสำรวจระยะไกล (Earth Observations) ดำเนินการตรวจสอบจากดาวเทียมสำรวจภาคพื้นดินโลก เช่น แหล่งข้อมูลดาวเทียม Landsat ของ NASA หรือดาวเทียมสำรวจทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของญี่ปุ่น (SAR) และประเมินร้อยละการเปลี่ยนแปลงของขอบเขตเชิงพื้นที่ผิวน้ำประกอบด้วย ทะเลสาบและแม่น้ำขนาดใหญ่ (แหล่งน้ำหลักตามธรรมชาติและตามฤดูกาล) อ่างเก็บน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำในประเทศ (พื้นที่พรุ ทุ่งนา และบึง) และพื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่ง (ป่าชายเลน) ยกเว้นป่าชายเลนที่มีน้ำกร่อย ใช้ชุดข้อมูลปี ค.ศ. 2011 - 2020 ครอบคลุมปีช่วงแล้งสูงสุดและท่วมสูงสุด

2) ประเมินระดับน้ำใต้ดิน (หน่วยเป็นเมตรเหนือระดับน้ำทะเล) ของชั้นน้ำใต้ดินหลัก ๆ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 - 2019 จากการสำรวจในพื้นที่ (In-Situ Measurement) เพื่อทราบสถานการณ์และคุณภาพน้ำใต้ดิน โดยเฉพาะน้ำใต้ดินชั้นหินอุ้มน้ำ

3) อัตราการไหลของน้ำในแม่น้ำ (River Flow) ข้อมูลอัตราการไหลของแม่น้ำและน้ำใต้ดิน โดยใช้ข้อมูลการตกตะกอนและการไหลออกที่สัมพันธ์กับการตรวจวัดในแหล่งกำเนิด

SDG 6.a ความร่วมมือระหว่างประเทศและการเสริมสร้างศักยภาพ (International Cooperation and Capacity-Building)

ตัวชี้วัด SDG 6.a.1 ปริมาณความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการในด้านที่เกี่ยวข้องกับน้ำและสุขอนามัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนบูรณาการการใช้จ่ายของภาครัฐ ในปี 2562 มีความช่วยเหลือในการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่เกี่ยวข้องกับน้ำและสุขาภิบาล รวมถึงความช่วยเหลือในการจัดหาน้ำดื่ม การสุขาภิบาล การบำบัดน้ำเสีย การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ การพัฒนา และการจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตร การป้องกันน้ำท่วม และไฟฟ้าพลังน้ำ จำนวน 3 ล้าน USD หรือประมาณ 96.5 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.03 ของปริมาณความช่วยเหลือในโลก ซึ่งให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาเท่ากับ 9.3 พันล้าน USD หรือประมาณ 299,000 ล้านบาท เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ได้รับการยกระดับจากประเทศรายได้ต่ำเป็นประเทศรายได้ปานกลางระดับสูง จึงจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่ให้ความช่วยเหลือ มากกว่ากลุ่มประเทศรับความช่วยเหลือ

SDG 6.b การมีส่วนร่วม (Stakeholder Participation)

สนับสนุนและเพิ่มความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการปรับปรุงการจัดการน้ำและสุขอนามัย โดยมีตัวชี้วัด SDG 6.b.1 สัดส่วนของหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งและวางนโยบายและกระบวนการปฏิบัติ เพื่อการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในด้านการจัดการน้ำและสุขอนามัย การประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 4 หมวด ได้แก่ หมวด 1 ด้านการกำกับดูแล ธรรมาภิบาล (กฎหมาย นโยบาย และแผนงาน) หมวด 2 ด้านการกำกับ ติดตามตรวจสอบ หมวด 3 ด้านทรัพยากรบุคคล และหมวด 4 ด้านงบประมาณในเมืองและชนบท ซึ่งผลการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียวัดจากตัวชี้วัดหลายตัว ซึ่งไม่ได้รวมเป็นค่าเดียว ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นของประเทศไทย อยู่ที่ระดับ 2 และความชัดเจนประเด็นนโยบาย การบริหารจัดการ ประเมินได้คะแนน 10

โดยมีสถานะการรายงานในเป้าหมายที่ 6 (SDG 6) ดังภาพ

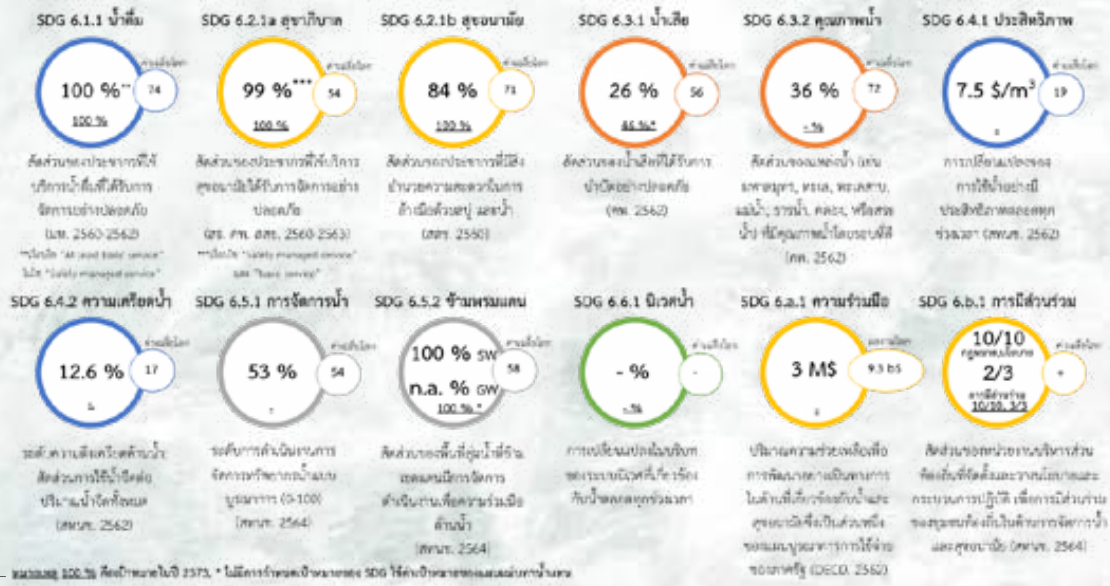

ความก้าวหน้าโครงการพัฒนาแหล่งน้ำและการจัดการทรัพยากรน้ำ รองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ปี 2563 - 2580)

ภาคตะวันออกเป็นพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญ เป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมหลักของประเทศ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมปิโตรเคมี พลังงาน และยานยนต์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ อีกทั้งเป็นแหล่งเกษตรกรรมผลิตผลไม้คุณภาพดี และมีชื่อเสียงระดับนานาชาติ โดยภาคตะวันออกมีความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ มีความพร้อมด้านระบบเครือข่ายขนส่งทั้งในประเทศและเชื่อมโยงสู่ประเทศอาเซียน ดังนั้น รัฐบาลจึงได้ริเริ่มโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor Development) หรือ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ใน 3 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา เกิดการพัฒนาเมืองใหม่และเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ รวมถึง เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตราด

คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) มีข้อสั่งการในคราวประชุมครั้งที่ 1/2561 เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2561 มอบหมายให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนหลักเพื่อรองรับการพัฒนาในระยะ 20 ปี ให้ครอบคลุมถึงเทคโนโลยี 3Rs การพัฒนาน้ำบาดาลขนาดใหญ่ และการผลิตน้ำจืดจากน้ำทะเล

สทนช. ศึกษาปริมาณน้ำต้นทุนและความต้องการใช้น้ำในเขต EEC ในระยะ 20 ปี (2560 - 2580) พบว่า ณ ปี 2560 มีน้ำต้นทุนทั้งสิ้น 2,539 ล้าน ลบ.ม. **มีความต้องการใช้น้ำ 2,419 ล้าน ลบ.ม.** ประเมินความต้องการใช้น้ำในระยะ 10 ปี (2570) มีความต้องการใช้น้ำเป็น 2,888 ล้าน ลบ.ม. และ 20 ปี (2580) มีความต้องการใช้น้ำ 3,089 ล้าน ลบ.ม. หรือ**เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ประมาณ 670 ล้าน ลบ.ม.** และ**ได้จัดทำแผนหลักการพัฒนาและจัดการทรัพยากรน้ำรองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคภาคตะวันออก** เสนอ กนช. เห็นชอบเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2562 ครม.รับทราบ 4 กุมภาพันธ์ 2563

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำและการจัดการทรัพยากรน้ำรองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ปี 2563 - 2580) รวมจำนวนทั้งสิ้น 38 โครงการ วงเงินงบประมาณทั้งสิ้น 53,697.62 ล้านบาท มี**ปริมาณน้ำต้นทุนเพิ่มขึ้น 872.66 ล้าน ลบ.ม.** เพียงพอต่อการรองรับการพัฒนา EEC จำแนกเป็น 9 กิจกรรม ประกอบด้วย ก่อสร้างแหล่งน้ำใหม่ 10 แห่ง / ปรับปรุงแหล่งน้ำเดิม 6 แห่ง / ก่อสร้างโครงข่ายน้ำใหม่ 10 แห่ง / ปรับปรุงโครงข่ายน้ำเดิม 3 แห่ง / ก่อสร้างระบบสูบกลับ 4 แห่ง / ขุดลอก, แก้มลิงพื้นที่ลุ่มต่ำ 2 แห่ง / บ่อบาดาลอุตสาหกรรม / สระเอกชน / ผลิตน้ำจืดจากน้ำทะเล สามารถขับเคลื่อนเป้าหมายรัฐบาล และแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี ด้านที่ 1 การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค และด้านที่ 2 การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต

สทนช. ได้กำกับ ขับเคลื่อนโครงการมีความคืบหน้า ดังนี้

1. ได้รับจัดสรรงบประมาณไปแล้ว 22 โครงการ จะแล้วเสร็จตามแผนปี 2569 ได้น้ำเพิ่ม 317.79 ล้าน ลบ.ม. น้ำต้นทุนเพิ่มขึ้นจากปี 2560 เท่ากับ 2,856.79 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 98.92 ของความต้องการใช้น้ำปี 2570

- ดำเนินการแล้วเสร็จ 11 โครงการ ได้น้ำเพิ่มขึ้น 201.19 ล้าน ลบ.ม. เช่น สระทับมา จ.ระยอง เพิ่มความจุอ่างเก็บน้ำ 4 แห่ง จ.ชลบุรีและระยอง อ่างเก็บน้ำคลองกระแส จ.ชลบุรี ระบบสูบกลับคลองสะพาน - อ่างเก็บน้ำประแสร์ เส้นที่ 1 จ.ระยอง เป็นต้น

- อยู่ระหว่างก่อสร้าง 11 โครงการคาดว่าแล้วเสร็จภายในปี 2567 จะได้น้ำเพิ่มขึ้น 116.60 ล้าน ลบ.ม. เช่น อ่างเก็บน้ำพะวาใหญ่ อ่างเก็บน้ำคลองหางแมว จ.จันทบุรี ปรับปรุงขยายระบบประปา กปภ. จ.ชลบุรีและระยอง อ่างเก็บน้ำห้วยกรอกเคียน จ.ฉะเชิงเทรา อ่างเก็บน้ำคลองโพล้ จ.ระยอง เป็นต้น

2. จะต้องขับเคลื่อน 16 โครงการ คาดว่าจะแล้วเสร็จในปี 2573 ได้น้ำเพิ่ม 554.87 ล้าน ลบ.ม. น้ำต้นทุนเพิ่มขึ้นจากปี 2560 เท่ากับ 3,411.66 ล้าน ลบ.ม. รองรับการเติบโตของ EEC ในปี 2580 จำแนก ดังนี้

1) กลุ่มโครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพิ่มน้ำต้นทุนอ่างฯ ประแสร์ จ.ระยอง และอ่างฯ บางพระ จ.ชลบุรี 7 โครงการ ได้น้ำเพิ่ม 195 ล้าน ลบ.ม. เช่น อ่างเก็บน้ำคลองวังโตนด จ.จันทบุรี ระบบสูบกลับคลองสะพาน - อ่างเก็บน้ำประแสร์ เส้นที่ 2 จ.ระยอง เป็นต้น

2) กลุ่มโครงการเพิ่มน้ำต้นทุนอ่างฯคลองสียัด จ.ฉะเชิงเทรา 2 โครงการ ได้น้ำเพิ่ม 66 ล้าน ลบ.ม. ได้แก่ อุโมงค์ส่งน้ำอ่างเก็บน้ำคลองพระสะทึง - อ่างเก็บน้ำคลองสียัด และระบบสูบกลับอ่างเก็บน้ำคลองสียัด จ.ฉะเชิงเทรา

3) โครงการเพิ่มน้ำต้นทุนใน EEC 7 โครงการ ได้น้ำเพิ่ม 293.87 ล้าน ลบ.ม. ที่ให้ความสำคัญกับการเกษตร อุปโภคบริโภค และยังเป็นน้ำต้นทุนที่เพิ่มความสามารถการผลักดันน้ำเค็ม เช่น อ่างเก็บน้ำบ้านหนองกระทิง อ่างเก็บน้ำคลองกะพง จ.ฉะเชิงเทรา อ่างเก็บน้ำคลองน้ำเขียว จ.ระยอง เป็นต้น

ต่อมา คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (กพอ.) ในคราวประชุมครั้งที่ 2/2564 เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2564 นายกรัฐมนตรีรับทราบให้ สทนช. เป็นเจ้าภาพบูรณาการหน่วยงานเพื่อจัดหาแหล่งน้ำรองรับพื้นที่รัศมี 30 กิโลเมตร รอบสนามบินนานาชาติอู่ตะเภา ปัจจุบันอยู่ระหว่างศึกษา จะแล้วเสร็จในเดือนสิงหาคม 2565 สทนช.จะได้เสนอ กนช. เห็นชอบเป็นโครงการสำคัญ EEC ในลำดับที่ 39 ต่อไป

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) ได้มีมติในคราวการประชุมครั้งที่ 2/2563 เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2563 เห็นชอบแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 คือ แผนปฏิบัติการของหน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ และแผนงบประมาณการบริหารทรัพยากรน้ำ ให้เสนอคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด คณะกรรมการลุ่มน้ำ และ กนช. พิจารณาเห็นชอบ ตามลำดับ รวมทั้งเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ก่อนการเสนอขอรับจัดสรรงบประมาณประจำปีต่อสำนักงบประมาณ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้รับทราบแนวทาง การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 แล้ว เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2563

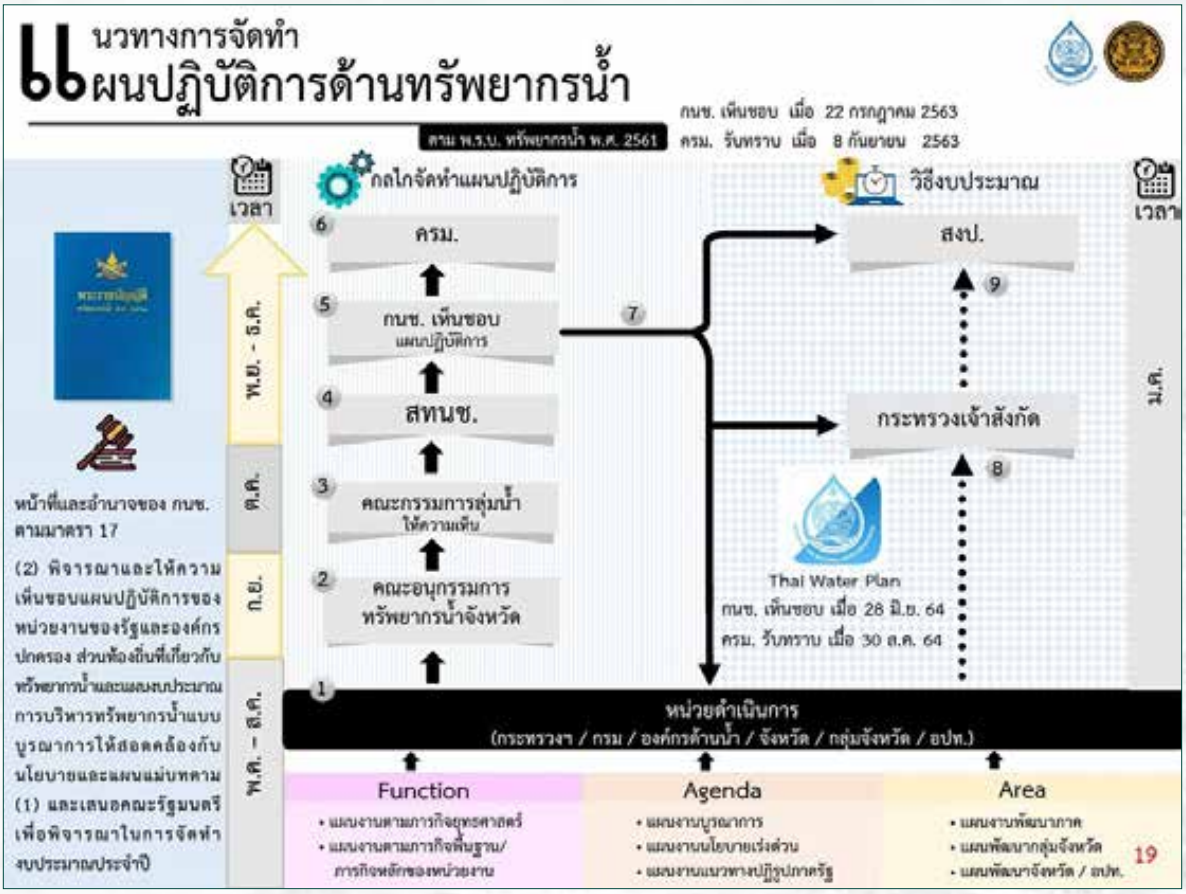

รูปที่ 1 แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ

กองวิเคราะห์โครงการและงบประมาณ โดยกลุ่มแผนงานและโครงการ ได้ดำเนินการตรวจสอบวิเคราะห์ และกลั่นกรองแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ดังนี้

1) ความสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี ทั้ง 6 ด้าน

2) ความซ้ำซ้อน ทั้งความซ้ำซ้อนในแผนงานที่เสนอเอง และความซ้ำซ้อนกับแผนงานที่ได้รับจัดสรรงบประมาณแล้ว

3) ความครบถ้วนและความถูกต้องของข้อมูล ได้แก่ ที่ตั้ง ตัวชี้วัด/ผลสัมฤทธิ์

4) ความพร้อมในการดำเนินงาน

โดยมีขั้นตอนและวิธีดำเนินการ (ลำดับสอดคล้องกับตัวเลขที่ระบุในรูปที่ 1)

(1) หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำที่สอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1. การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค 2. การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต 3. การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย 4. การจัดการคุณภาพน้ำ 5. การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันการพังทลายของดิน และ 6. การบริหารจัดการ โดยเสนอแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำผ่านกระทรวงเจ้าสังกัด เข้าสู่กระบวนการพิจารณาและจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำของคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด

(2) คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำแผนงาน แผนปฏิบัติการและแผนงบประมาณการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการของส่วนราชการ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด โดยทำการรวบรวมแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตรวจสอบความซ้ำซ้อน วิเคราะห์ผลลัพธ์ ผลสัมฤทธิ์ ความสอดคล้องกับแผนแม่บทจังหวัด แผนแม่บทลุ่มน้ำ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี และจัดลำดับความสำคัญในระดับจังหวัด สรุปและส่งแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำระดับจังหวัดให้คณะกรรมการลุ่มน้ำให้ความเห็น

(3) เลขานุการคณะกรรมการลุ่มน้ำ (สทนช.ภาค 1 – 4) รวบรวมแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำระดับจังหวัด เป็นแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำระดับลุ่มน้ำทั้ง 22 ลุ่มน้ำ พร้อมทั้งวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของแผนปฏิบัติการ และเสนอคณะกรรมการลุ่มน้ำ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มาตรา 35 (7) ให้พิจารณาเสนอความเห็นต่อ กนช. เกี่ยวกับแผนงานและโครงการในการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำ และจัดส่งแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำทั้ง 22 ลุ่มน้ำให้ สทนช. ในฐานะเลขานุการ กนช.

(4) สทนช. ในฐานะเลขานุการ กนช. ประมวล รวบรวม กลั่นกรอง และวิเคราะห์แผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำของประเทศทั้ง 22 ลุ่มน้ำ ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด โดยนำประเด็นความเห็นที่ได้รับจากคณะกรรมการลุ่มน้ำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ และจัดลำดับความสำคัญของแผนปฏิบัติการในระดับประเทศ จำแนกตามมิติงบประมาณ และเป้าหมายตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ จัดทำเป็นแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำของประเทศ เพื่อเสนอ กนช. พิจารณาให้ความเห็นชอบ

(5) กนช. พิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำและแผนงบประมาณการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนแม่บท และเสนอคณะรัฐมนตรี

(6) กนช. เสนอแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ให้ ครม. รับทราบ และเพื่อใช้พิจารณาในการจัดทำงบประมาณประจำปี ตามนัยมาตรา 17 (2) แห่ง พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

(7) สทนช. แจ้งแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำของประเทศ ที่ กนช. ให้ความเห็นชอบให้สำนักงบประมาณเพื่อใช้พิจารณาในการจัดทำงบประมาณประจำปี พร้อมทั้งแจ้งกระทรวงต้นสังกัดและหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อดำเนินการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณประจำปี

(8-9) หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำที่ผ่านความเห็นชอบจาก กนช. ไปดำเนินการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณประจำปี ผ่านกระทรวงเจ้าสังกัดไปยังสำนักงบประมาณ ตามกระบวนและวิธีการงบประมาณ

ปฏิทินการจัดทำแผนงาน / แผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ

ลำดับ	ระยะเวลา	ขั้นตอนกิจกรรม
1	มิ.ย. - ก.ย.	หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ
2	ต.ค.	คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด พิจารณาแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำระดับจังหวัด
3	ต.ค. - พ.ย.	สทนช.ภาค 1 - 4 ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการลุ่มน้ำ รวบรวมแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำระดับจังหวัด สรุปเป็นแผนปฏิบัติการระดับลุ่มน้ำ จำนวน 22 ลุ่มน้ำ เพื่อเสนอคณะกรรมการลุ่มน้ำพิจารณาให้ความเห็นต่อแผนปฏิบัติการ
4	พ.ย. - ธ.ค.	สทนช. รวบรวมแผนปฏิบัติการลุ่มน้ำทั้ง 22 ลุ่มน้ำ วิเคราะห์ จัดลำดับความสำคัญ และจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำของประเทศ เพื่อเสนอ กนช. พิจารณาให้ความเห็นชอบ
5	ธ.ค.	- กนช. พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการด้านน้ำของประเทศ - สทนช. เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ - สทนช. แจ้งแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำของประเทศ ที่ กนช. เห็นชอบให้สำนักงบประมาณ เพื่อใช้พิจารณาในการจัดทำงบประมาณประจำปี - สทนช. แจ้งแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำของประเทศ ที่ กนช. เห็นชอบให้กระทรวงเจ้าสังกัด หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำไปจัดทำคำขอตั้งงบประมาณประจำปี

หมายเหตุ : ระยะเวลาอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปี และตามความเหมาะสม

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการได้เสนอแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ต่อ กนช. โดยได้มีมติในคราวการประชุมครั้งที่ 1/2564 เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 25 มีนาคม 2564 เห็นชอบแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เป็นจำนวน 48,115 รายการ กรอบวงเงินงบประมาณรวมทั้งสิ้น 353,800.05 ล้านบาท โดยสามารถสรุปตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำได้ดังรูปที่ 2

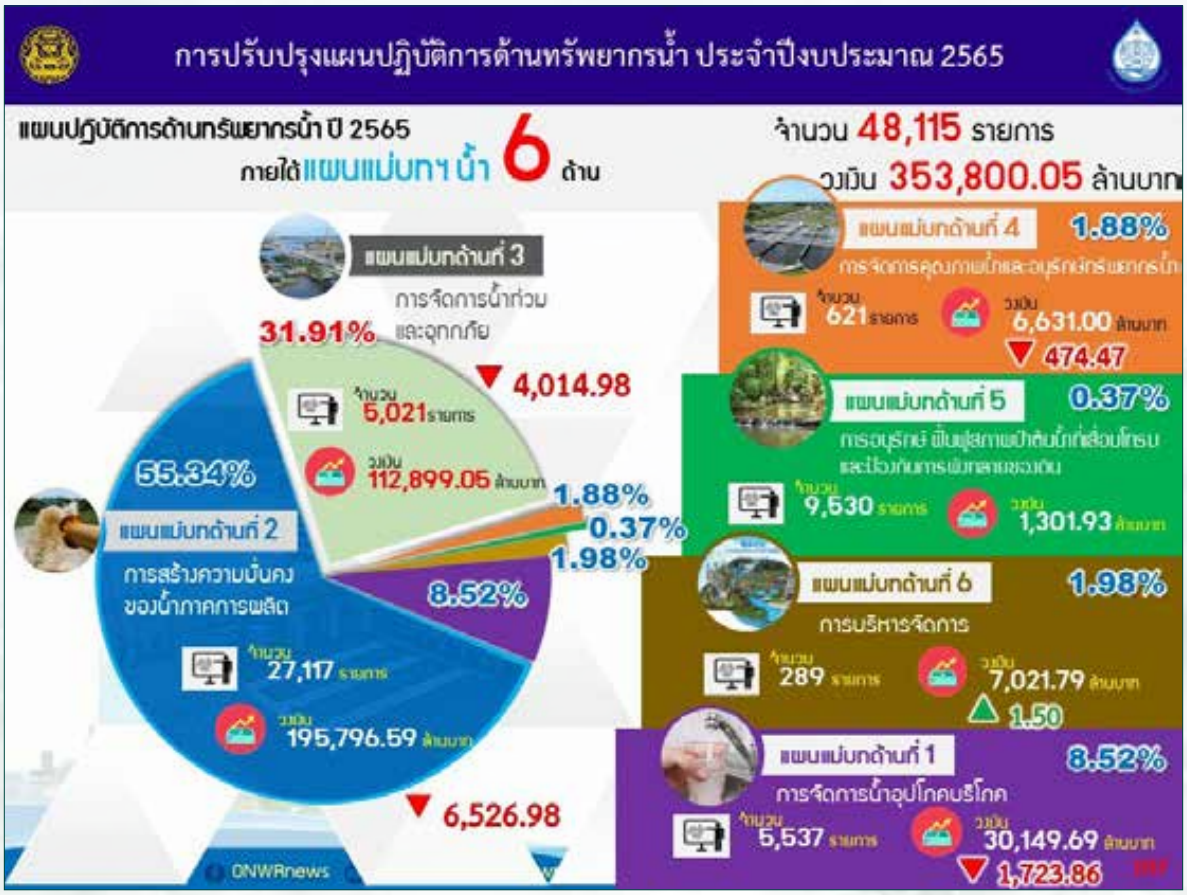

รูปที่ 2 แผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

การตรวจสอบ วิเคราะห์ปรับแผนการปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ภายใต้แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

กลุ่มวิเคราะห์งบประมาณได้ดำเนินการตรวจสอบ วิเคราะห์การปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ การโอนงบประมาณรายจ่าย การโอนเงินจัดสรรหรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร ภายใต้แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของหน่วยรับงบประมาณให้สอดคล้องกับระเบียบ คำสั่ง ข้อกฎหมาย ข้อกำหนด/แนวทางที่สำนักงบประมาณ รัฐบาล และคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) กำหนด เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานให้สามารถตอบสนองต่อการเพิ่มขึ้นของเป้าหมายตัวชี้วัดภาพรวมของแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) และได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลการปรับแผนฯ ของหน่วยรับงบประมาณ เพื่อจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปี

โดยผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ มีหน่วยรับงบประมาณรวมทั้งสิ้น 9 กระทรวง/รัฐวิสาหกิจ 17 หน่วยงาน ภายใต้กรอบงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี จำนวน 65,548.6761 ล้านบาท ได้รับจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 65,382.8401 ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564) มีหน่วยรับงบประมาณปรับแผนฯ จำนวน 8 หน่วยงาน จำนวน 776 รายการ เป็นเงินรวม 9,139.2815 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 13.98 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร โดยกรมชลประทานเป็นหน่วยรับงบประมาณที่ปรับแผนฯ มากที่สุด จำนวน 6,826.8364 ล้านบาท รองลงมาคือ กรมโยธาธิการและผังเมือง จำนวน 1,620.4396 ล้านบาท และกรมทรัพยากรน้ำ จำนวน 479.6418 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งการปรับแผนฯ มีผลกระทบต่อเป้าหมายตัวชี้วัดภาพรวม ดังนี้

▶ **<u>เป้าหมายที่ 1</u> : ทุกหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคบริโภค**

แนวทางการดำเนินงานที่ 1 : จัดหา พัฒนาแหล่งน้ำต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพและขยายขอบเขตระบบประปาเพื่ออุปโภคบริโภค โดยการปรับแผนฯ ของหน่วยรับงบประมาณมีผลกระทบต่อเป้าหมายตัวชี้วัดภาพรวม จำนวน 1 ตัว ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ 2 : พัฒนาระบบประปาเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจเพิ่มขึ้น 3,109 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.06 (การประปาส่วนภูมิภาค)

▶ **<u>เป้าหมายที่ 2</u> : การจัดการน้ำภาคเกษตรและอุตสาหกรรมอย่างสมดุล**

แนวทางการดำเนินงานที่ 2 : พัฒนา เพิ่มประสิทธิภาพ อนุรักษ์ ฟื้นฟูแหล่งน้ำ ระบบกระจายน้ำและเชื่อมโยงวางระบบเครือข่ายน้ำ/ลุ่มน้ำทั้งในและนอกเขตชลประทาน โดยการปรับแผนฯ ของหน่วยรับงบประมาณมีผลกระทบต่อเป้าหมายตัวชี้วัดภาพรวม จำนวน 9 ตัว ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ 1 : ก่อสร้างแหล่งน้ำ/ระบบกระจายน้ำ (ใหม่) จำนวนแหล่งน้ำ/น้ำบาดาลเพิ่มขึ้น 10 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 1.40 (กรมชลประทาน)

ตัวชี้วัดที่ 2 : พื้นที่รับประโยชน์จากแหล่งน้ำเพิ่มขึ้น 120 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.29 (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

ตัวชี้วัดที่ 3 : พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น 3,972 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.82 (กรมชลประทาน)

ตัวชี้วัดที่ 4 : ปริมาตรการเก็บกักน้ำ/ปริมาณน้ำต้นทุนเพิ่มขึ้น 3.35 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 2.12 (กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ และกรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

ตัวชี้วัดที่ 5 : พื้นที่ชลประทานเดิมได้รับการปรับปรุงเพิ่มขึ้น 100,376 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 10.72 (กรมชลประทาน)

ตัวชี้วัดที่ 6 : เพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำเดิมเพิ่มขึ้น 50 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 11.44 (กรมชลประทาน และกรมทรัพยากรน้ำ)

ตัวชี้วัดที่ 7 : จัดหาน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝนเพิ่มขึ้น 25 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 38.46 (กรมทรัพยากรน้ำ)

ตัวชี้วัดที่ 8 : จำนวนครัวเรือนได้รับประโยชน์จากการจัดหาน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝนเพิ่มขึ้น 3,806 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.57 (กรมทรัพยากรน้ำ)

ตัวชี้วัดที่ 9 : พื้นที่รับประโยชน์จากการจัดหาน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝนเพิ่มขึ้น 6,120 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.25 (กรมทรัพยากรน้ำ)

▶ **<u>เป้าหมายที่ 3</u> : การบรรเทาน้ำท่วมและอุทกภัยในพื้นที่ชุมชน พื้นที่เศรษฐกิจสำคัญ และพื้นที่เกษตรอย่างเป็นระบบ**

แนวทางการดำเนินงานที่ 3 : ปรับปรุงทางน้ำ ทางผันน้ำ พื้นที่รับน้ำนอง เขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน จัดทำผังเมือง และระบบป้องกันน้ำท่วมชุมชนและพื้นที่เศรษฐกิจ โดยการปรับแผนฯ ของหน่วยรับงบประมาณ มีผลกระทบต่อเป้าหมายตัวชี้วัดภาพรวม จำนวน 2 ตัว ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ 2 : พื้นที่ได้รับการป้องกันและลดผลกระทบจากน้ำท่วมและอุทกภัยเพิ่มขึ้น 9,074 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.12 (กรมชลประทาน)

ตัวชี้วัดที่ 4 : พื้นที่ที่ได้รับการป้องกันน้ำท่วมริมตลิ่งเพิ่มขึ้น 133 เมตร คิดเป็นร้อยละ 0.12 (กรมโยธาธิการและผังเมือง)

▶ **<u>เป้าหมายที่ 4</u> : การจัดการน้ำเสีย และฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศให้มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป รวมถึงการนำน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่ และการจัดการน้ำเพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศ**

แนวทางการดำเนินงานที่ 4 : พัฒนา เพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสีย ป้องกันระดับความเค็ม และลดน้ำเสียจากแหล่งกำเนิดชุมชนและพื้นที่เศรษฐกิจ โดยการปรับแผนฯ ของหน่วยรับงบประมาณ มีผลกระทบต่อเป้าหมายตัวชี้วัดภาพรวม จำนวน 1 ตัว ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ 1 : พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการน้ำเสีย/ปริมาณน้ำเสียที่ได้รับการบำบัดเพิ่มขึ้น 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 1.71 (กรมชลประทาน)

▶ **<u>เป้าหมายที่ 5</u> : พื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมได้รับการอนุรักษ์ฟื้นฟู รวมถึงการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำและพื้นที่ลาดชัน**

แนวทางการดำเนินงานที่ 5 : อนุรักษ์ ฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม ป้องกันการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำ โดยการปรับแผนฯ ของหน่วยรับงบประมาณมีผลกระทบต่อเป้าหมายตัวชี้วัดภาพรวม จำนวน 1 ตัว ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ 2 : จำนวนพื้นที่ป้องกันการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำ และพื้นที่ลาดชันครอบคลุมเพิ่มขึ้น 122 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 1.60 (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช)

▶ **<u>เป้าหมายที่ 6</u> : บริหารจัดการทรัพยากรน้ำครอบคลุมทุกลุ่มน้ำอย่างสมดุล**

แนวทางการดำเนินงานที่ 6 : จัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำ แผนปฏิบัติการประจำปี เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสนับสนุนองค์กรลุ่มน้ำ พัฒนาระบบ ฐานข้อมูล ติดตามประเมินผล ประชาสัมพันธ์และมีส่วนร่วม โดยการปรับแผนฯ ของหน่วยรับงบประมาณมีผลกระทบต่อเป้าหมายตัวชี้วัดภาพรวม จำนวน 2 ตัว ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ 2 : มีแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทุกระดับเพิ่มขึ้น 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 42.86 (สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ)

ตัวชี้วัดที่ 5 : พัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพระบบฐานข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจเพิ่มขึ้น 2 ระบบ/เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 20 (สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และกรมทรัพยากรน้ำ)

การประเมินผลโครงการ ติดตามงานตามเป้าหมาย

นอกเหนือจากการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ การตรวจสอบ วิเคราะห์การปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ การโอนงบประมาณรายจ่าย การโอนจัดสรร หรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรรภายใต้แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแล้ว การติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ ก็เป็นอีกหนึ่งภารกิจที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติต้องดำเนินการ ซึ่งกองวิเคราะห์โครงการและงบประมาณ โดยกลุ่มติดตามและประเมินผลโครงการ มีหน้าที่ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณแผนบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำรายไตรมาส รายงานต่อสำนักงบประมาณในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพ และติดตามความคืบหน้าโครงการภายใต้แผนงบประมาณ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายฉุกเฉินหรือจำเป็นตามนโยบายรัฐบาล โดยได้มีการรายงานผลความคืบหน้าและผลสัมฤทธิ์จากการใช้จ่ายงบประมาณดังกล่าว เสนอต่อคณะอนุกรรมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำรายภาค และคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติทราบ และใช้ประกอบในการรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบด้วย อีกทั้งมีกระบวนการลงพื้นที่เพื่อติดตามและประเมินผลโครงการ โดยวิธีการสุ่มคัดเลือกโครงการ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้ลงพื้นที่ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ กว่า 52 โครงการทั่วทุกภูมิภาค เพื่อทราบปัญหา อุปสรรค และผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับประชาชน นำมาวิเคราะห์สรุปเป็นข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณของรัฐมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลกับประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม ขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ติดตามงบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 (ไตรมาส 1 - 4)

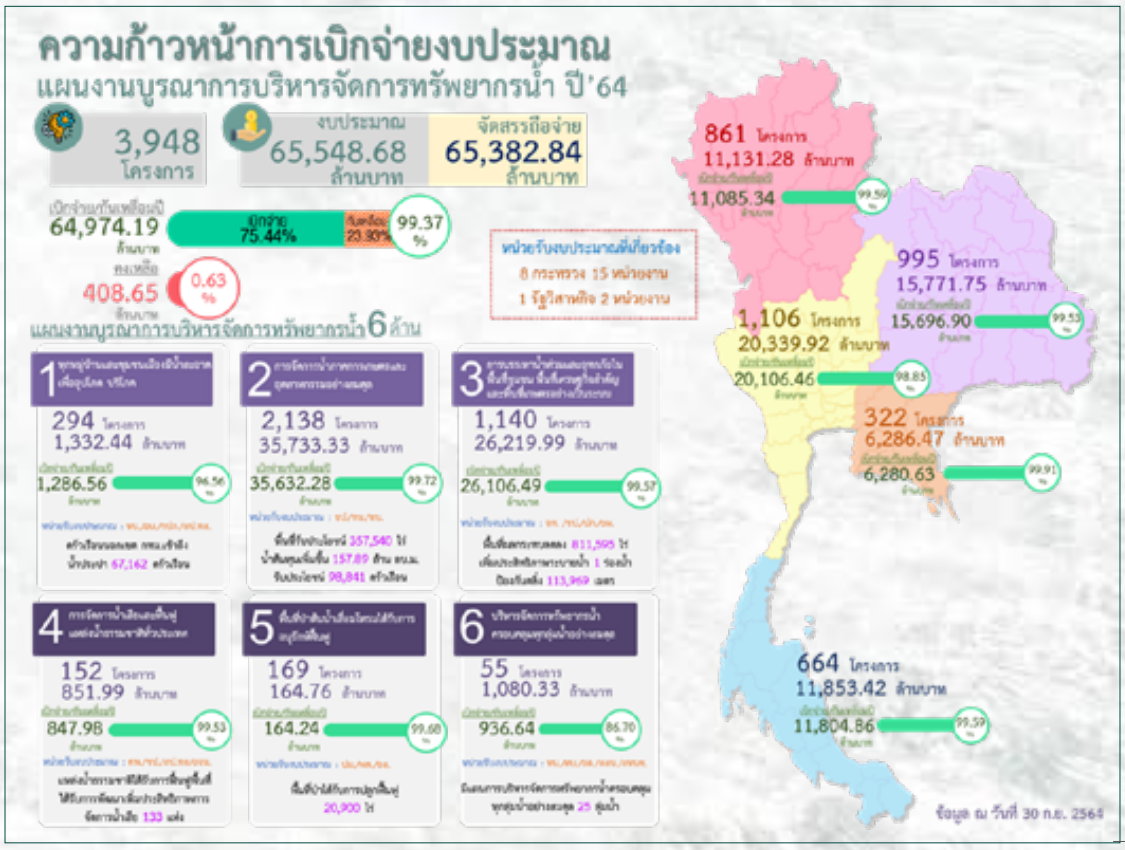

2. การติดตามผลการดำเนินงานโครงการภายใต้งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ตามมติคณะรัฐมนตรี

3. การลงพื้นที่ติดตามและประเมินผลโครงการตามแผนบูรณาการฯ งบกลางฯ และโครงการตามข้อสั่งการจากมติคณะรัฐมนตรีนอกสถานที่ และนายกรัฐมนตรี/รองนายกรัฐมนตรี ตรวจราชการ

ตัวอย่างภาพกิจกรรมการประชุมติดตามและประเมินผลโครงการปี 2564
และการลงพื้นที่ 52 โครงการทั่วประเทศ

ด้านบริหารจัดการน้ำ

แม้ว่าปัจจุบันประเทศไทยยังคงเผชิญกับปัญหาเรื่องน้ำ ทั้งน้ำท่วม น้ำแล้ง น้ำเน่าเสีย เป็นประจำทุกปี และเป็นโจทย์ที่ท้าทายที่ต้องอาศัยความพยายามและความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาร่วมกันได้อย่างเบ็ดเสร็จ แต่จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาในช่วงปี 2564 ทั้งการบริหารจัดการน้ำฤดูแล้งปี 2563/2564 และการบริหารจัดการน้ำในฤดูฝนปี 2564 ซึ่งสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ร่วมบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการบริหารจัดการน้ำ ตามกรอบปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูแล้ง ซึ่งได้ดำเนินการทั้งช่วงก่อนฤดู ระหว่างฤดู และสิ้นสุดฤดู รวมถึงขับเคลื่อนการดำเนินการบริหารจัดการน้ำในภาวะวิกฤติภายใต้ กอนช. พบว่า มาตรการต่าง ๆ ที่หลายฝ่ายได้เร่งรัดดำเนินการช่วยลดผลกระทบให้กับประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ มาใช้ประกอบในการบริหารจัดการน้ำมากขึ้น อาทิ การจัดทำทะเบียนแหล่งน้ำ (Thai Water Resources) รวมถึงใช้ข้อมูลพื้นฐาน 22 ลุ่มน้ำมาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการน้ำท่วม น้ำแล้งทั่วประเทศด้วย

ผลดำเนินการบริหารจัดการน้ำฤดูแล้ง ปี 2563/2564

1) ช่วงก่อนฤดูแล้ง

- **วางแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ** ในการคาดการณ์ปริมาณน้ำต้นทุน ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2563 จำนวน 50,682 ล้าน ลบ.ม. โดยวางแผนการจัดสรรน้ำให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนช่วงฤดูแล้งทั้งประเทศ 22,847 ล้าน ลบ.ม. โดยแบ่งเป็นในเขตชลประทาน 15,740 ล้าน ลบ.ม. และนอกเขตชลประทาน 7,107 ล้าน ลบ.ม. วางแผนเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง (นารอบที่ 2 (นาปรัง) และพืชผักพืชไร่) ทั้งประเทศ 5.91 ล้านไร่ แบ่งเป็นในเขตชลประทาน 2.45 ล้านไร่ และนอกเขตชลประทาน 3.46 ล้านไร่
- **คาดการณ์พื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ** แบ่งเป็น

(1) พื้นที่อุปโภค - บริโภคในเขตพื้นที่ให้บริการ กปภ. 41 สาขา 28 จังหวัด (จำนวนผู้ใช้น้ำ 704,915 ราย) ที่ต้องเฝ้าระวัง และนอกเขตพื้นที่ให้บริการ กปภ. (ประปาท้องถิ่น) 14 จังหวัด (35 อำเภอ 79 ตำบล) ที่อาจจะประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ

(2) พื้นที่เกษตรกรรม เพาะปลูกนาข้าวรอบที่ 2 (นาปรัง) จำนวน 20 จังหวัด (45 อำเภอ 77 ตำบล) คาดว่าจะเสี่ยงขาดแคลนน้ำมากกว่า 5 ล้าน ลบ.ม. ต่อตำบล และพืชต่อเนื่อง (ไม้ผลที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ) 17 จังหวัด (62 อำเภอ 193 ตำบล)

(3) พื้นที่คุณภาพน้ำใน 4 แม่น้ำสายหลัก (แม่น้ำเจ้าพระยา ท่าจีน แม่กลอง และบางปะกง) ในเขต กปน. ฝั่งตะวันออก (กทม. และสมุทรปราการ) และในเขต กปภ. 9 สาขา 7 จังหวัด (จำนวนผู้ใช้น้ำ 207,696 ราย)

- **กำหนดมาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำฤดูแล้ง ปี 2563/2564** จำนวน 9 มาตรการ เสนอต่อคณะอนุกรรมการอำนวยการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่ง

ชาติ (กนช.) ให้ความเห็นชอบ และเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2563 คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบและเห็นชอบมาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำฤดูแล้ง ปี 2563/2564 และให้ สทนช. รายงานผลการดำเนินงานให้คณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

2) ช่วงระหว่างฤดูแล้ง

- **ผลการดำเนินการตามมาตรการฯ** สทนช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินงานและรายงานผลเป็นระยะ ทำให้การขับเคลื่อนมาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำฤดูแล้ง ปี 2563/2564 มีประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น ดังนี้

(1) เร่งเก็บกักน้ำก่อนสิ้นสุดฤดูฝน สามารถเก็บกักน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลางได้เพิ่มจากน้ำต้นทุนอีกจำนวน 4,772 ล้าน ลบ.ม.

(2) จัดหาแหล่งน้ำสำรองน้ำดิบในพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ ติดตามสถานการณ์พื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคในเขต กปภ. ได้มีการดำเนินการวางท่อน้ำประปาจากการประปาส่วนภูมิภาคสาขาข้างเคียงและรับน้ำดิบจากอ่างเก็บน้ำโดยตรง และนอก กปภ. (ประปาท้องถิ่น) ได้มีการเตรียมการแก้ไขปัญหาและให้ความช่วยเหลือในระดับพื้นที่

(3) ปฏิบัติการเติมน้ำให้กับแหล่งน้ำในพื้นที่เกษตรและพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำในพื้นที่ 141 ล้านไร่ และเติมน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำต่าง ๆ ทั่วประเทศ 447 ล้าน ลบ.ม.

(4) กำหนดการจัดสรรน้ำฤดูแล้ง โดยลำดับความสำคัญตามกิจกรรมการใช้น้ำของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ 35 แห่ง แผนฤดูแล้ง 11,651 ล้าน ลบ.ม. จัดสรรน้ำ 13,403 ล้าน ลบ.ม. (115%) เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน จึงมีการปรับแผนการระบายน้ำของ 4 เขื่อนหลักลุ่มเจ้าพระยา จำนวน 17 ครั้ง โดยควบคุมการใช้น้ำอย่างประหยัดและคุ้มค่า เพื่อการบริหารจัดการน้ำและเพาะปลูกพืชฤดูแล้งและควบคุมคุณภาพน้ำที่สถานีสูบน้ำสำแลให้มีค่าความเค็มอยู่ในเกณฑ์ปกติ โดยผันน้ำจากลุ่มน้ำแม่กลองไปยังลุ่มเจ้าพระยา 500 ล้าน ลบ.ม.

(5) วางแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ผลการเพาะปลูกฤดูแล้ง ทั้งประเทศ 10.25 ล้านไร่ (แผน 5.91 ล้านไร่) ซึ่งมีการเพาะปลูกมากกว่าแผนถึง 4.34 ล้านไร่ โดยมีการปรับแผนจัดสรรน้ำเพื่อการเพาะปลูกพืช โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ 22 จังหวัด ลุ่มน้ำเจ้าพระยาและลุ่มน้ำข้างเคียง อย่างไรก็ตามการปรับแผนดังกล่าวไม่ส่งผลกระทบต่อน้ำสำรองต้นฤดูฝน ปี 2564

(6) เฝ้าระวังคุณภาพน้ำในแม่น้ำสายหลักทั่วประเทศให้อยู่ในเกณฑ์ปกติ ยกเว้นช่วงเดือนมกราคม - เมษายน 2564 เกินเกณฑ์ควบคุมบางช่วงเวลาในแม่น้ำพระยาและท่าจีน โดยกรมชลประทานและการประปานครหลวงดำเนินการปฏิบัติการผลักดันลิ่มความเค็ม 8 ครั้ง เพื่อควบคุมค่าความเค็มให้ไม่เกินเกณฑ์ควบคุมน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค

(7) หลัก 3R ร่วมกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พร้อมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รณรงค์และส่งเสริมให้ภาคอุตสาหกรรมทั่วประเทศจัดการน้ำเสียตามหลัก 3R (Reduce Reuse Recycle) เพื่อให้เกิดการใช้น้ำอย่างคุ้มค่า ซึ่งสามารถ

ประหยัดและลดปริมาณการใช้น้ำ พร้อมทั้งนำน้ำที่ใช้แล้วผ่านขบวนการ Recycle กลับมาใช้ใหม่เป็นจำนวนทั้งสิ้น 7.57 ล้าน ลบ.ม.

(8) ติดตามและประเมินผลสถานการณ์น้ำในช่วงฤดูแล้งอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผน สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ร่วมกับ 7 เครือข่ายหลัก ประกอบด้วย กระทรวงกลาโหม กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร และเครือข่ายจิตอาสา ทั้งนี้ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีการประกาศพื้นที่เขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ (ภัยแล้ง) ในพื้นที่ 2 จังหวัด (2 อำเภอ 2 ตำบล) ได้แก่ จังหวัดลำปาง (1 อำเภอ 1 ตำบล) และ จังหวัดชลบุรี (1 อำเภอ 1 ตำบล)

(9) ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ ร่วมกับกรมประชาสัมพันธ์ สื่อมวลชนและภาคีเครือข่ายในการประชาสัมพันธ์มาตรการฯ ผ่านทางโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ และสื่อสังคมออนไลน์ในรูปแบบของข่าว Infographic การให้สัมภาษณ์สื่อ ตลอดจนการรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ให้ทุกภาคส่วนเกิดความร่วมมือในการใช้น้ำอย่างประหยัด และเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ รวมจำนวน 692 ครั้ง

- **ผลการดำเนินการโครงการตามมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้ง ปี 2563/64 (งบกลาง)**

มีแผนงานโครงการที่จะสนับสนุนตามมาตรการฯ และช่วยในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ แต่ไม่ได้ตั้งงบประมาณปี 2564 รองรับไว้ จึงจำเป็นต้องขอรับการสนับสนุนงบประมาณ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ปี 2564 มาดำเนินการ งบประมาณรวม 5,004.01 ล้านบาท ทั้งนี้ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะสามารถเพิ่มปริมาณน้ำเก็บกักได้ จำนวน 45.97 ล้าน ลบ.ม. มีพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์ จำนวน 117,597 ไร่ และครัวเรือนได้รับประโยชน์ จำนวน 145,511 ครัวเรือน

3) ช่วงสิ้นสุดฤดูแล้ง

ผลการบริหารจัดการน้ำช่วงฤดูแล้ง ปี 2563/2564 มีปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การจัดสรรน้ำของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ 35 แห่งทั้งประเทศ ต้องมีการปรับแผนจัดสรรน้ำเพื่อการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง โดยมีข้อเสนอแนะ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กษ.) โดยกรมชลประทานจัดทำแนวทางและมาตรการควบคุมการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพื้นที่ในเขตชลประทานให้เป็นไปตามแผนมีความชัดเจน และมีประสิทธิภาพ หน่วยงานภายใต้ กษ. บูรณาการและขับเคลื่อนการปลูกพืชใช้น้ำน้อยทดแทนในช่วงฤดูแล้ง และกำหนดมาตรการเยียวยา สร้างรายได้ สร้างอาชีพ สร้างแรงงาน ในพื้นที่ที่ไม่สามารถสนับสนุนน้ำเพื่อการเกษตรช่วงฤดูแล้งได้ โดยกำหนดพื้นที่เป้าหมาย ตัวชี้วัด ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

2. การบริหารจัดการน้ำเพื่อควบคุมความเค็มและรักษาระบบนิเวศใน 4 แม่น้ำสายหลัก บริเวณพื้นที่ภาคกลางก่อนลงสู่อ่าวไทย โดยมีข้อเสนอแนะ ควรส่งเสริมและทำความเข้าใจอย่างต่อเนื่องถึงแนวทางและหลักการการบริหารจัดการลุ่มน้ำร่วมกัน เนื่องจากมีความเชื่อมโยงของเส้นทางน้ำร่วมกัน สำหรับการแก้ไขระยะยาวควรศึกษาและบูรณาการหน่วยงานเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

3. การขับเคลื่อนมาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำในพื้นที่เฝ้าระวังให้สามารถดำเนินการในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีข้อเสนอแนะ ใช้กลไกคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำในการขับเคลื่อนการดำเนินตามมาตรการฯ ในพื้นที่เฝ้าระวังดังกล่าว รวมถึงการบูรณาการข้อมูล การรายงานผล การสื่อสารและประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และรายงานให้ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติและกองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สทนช. ทราบเป็นระยะ ๆ ตามสถานการณ์ เพื่อสรุปรายงานเสนอ กอนช. และ กนช. ต่อไป

ทั้งนี้ นอกจากกลไกปกติที่ สทนช. ได้ดำเนินการบริหารจัดการตามปีปฏิทินแล้ว สทนช. ยังบูรณาการทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำให้ครอบคลุมทุกมิติมากยิ่งขึ้นภายใต้ **"กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ"** ที่ได้จัดตั้งตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 12/2563 ลงวันที่ 10 มกราคม 2563 โดยมีรองนายกรัฐมนตรี **พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ เป็นผู้อำนวยการกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเป็นรองผู้อำนวยการ รองเลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเป็นเลขานุการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นคณะกรรมการ จำนวน 40 หน่วยงาน** เพื่อขับเคลื่อนสนับสนุนงานศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ หน้าที่และอำนาจซึ่งอยู่ในเกณฑ์วิกฤติน้ำรุนแรงหรือคาดการณ์ว่าจะรุนแรง (ระดับ 2) ในการอำนวยการ บริหารจัดการ รวบรวม บูรณาการ เชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำ ติดตาม วิเคราะห์แนวโน้ม ควบคุม กำกับ ดูแลสถานการณ์น้ำ รวมถึงประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อบริหารจัดการน้ำทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤติ เพื่อประกาศแจ้งเตือนสถานการณ์น้ำต่อกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.) และสร้างการรับรู้ให้แก่สาธารณชน และได้ดำเนินการรับมือปัญหาภัยแล้งและปัญหาอุทกภัย และสร้างเครื่องมือสำหรับสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำ ดังนี้

1. ผลการดำเนินการรับมือฤดูแล้งปี 2563/64

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2563 ได้เห็นชอบมาตรการรับมือฤดูแล้งปี 2563/2564 มีผลการดำเนินการ ประกอบด้วย เก็บน้ำต้นทุนเพิ่มจากน้ำต้นทุนได้เพิ่มขึ้น ปฏิบัติการเติมน้ำโดยการจัดทำฝนหลวง โดยสามารถเติมน้ำในอ่างเก็บน้ำได้ 447 ล้าน ลบ.ม. มีการดำเนินการร่วมกับภาคเอกชนส่งเสริมการจัดการน้ำเสีย โดยหลัก 3R สามารถนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ 7.57 ล้าน ลบ.ม. ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ 692 ครั้ง และมีการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์น้ำและคุณภาพน้ำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจากการดำเนินการพบปัญหาการสำรองน้ำในพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ จำนวน 4 ตำบลใน 2 จังหวัด คือ จังหวัดเพชรบูรณ์ 1 ตำบล และจังหวัดลำปาง 3 ตำบล

ซึ่งนอกจากการป้องกันและลดผลกระทบจากภัยแล้งโดยใช้มาตรการต่าง ๆ ในการบริหารจัดการแล้ว รัฐบาลภายใต้การนำของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ยังได้จัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานพัฒนาและบริหารจัดน้ำอย่างเป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะการใช้งบกลางในภาวะที่จำเป็นและเร่งด่วน เพื่อนำมาใช้แก้ไขปัญหาเชิงการป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้น โดยมีสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) เป็นหน่วยงานกลางในการบูรณาการพิจารณาแผนงาน หรือโครงการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นเร่งด่วนให้กับประชาชนได้ทันต่อสถานการณ์ ไม่ซ้ำซ้อน และสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยในปี 2564 รัฐบาลสนับสนุนงบกลางรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งน้ำรวม 6,035 แห่ง เน้นดำเนินการเพื่อรองรับสถานการณ์

ฝนตกน้อย และความต้องการใช้น้ำเพิ่มสูงขึ้น จากการอพยพกลับภูมิลำเนาเดิมของประชาชนเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรม เนื่องจากได้รับผลกระทบจากการระบาดของโควิด-19 ทั้งนี้ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จทุกโครงการ ปริมาณน้ำเก็บกักเพิ่มขึ้น 39 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำบาดาล 44 ล้าน ลบ.ม. ประชาชนได้รับประโยชน์ประมาณ 3.5 แสนครัวเรือน พื้นที่รับประโยชน์ 455,818 ไร่

2. ผลการดำเนินการรับมือฤดูฝนปี 2564

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2564 ได้เห็นชอบมาตรการรับมือฤดูฝนปี 2564 มีผลการดำเนินการ ประกอบด้วย คาดการณ์ชี้เป้าพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมและฝนน้อยกว่าค่าปกติเดือนละหนึ่งครั้ง ประชาสัมพันธ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบก่อนและเตรียมความพร้อมเครื่องจักรเครื่องมือสำหรับการแก้ไขปัญหาล่วงหน้า บริหารจัดการพื้นที่ลุ่มต่ำเพื่อรองรับน้ำหลากโดยใช้พื้นที่ลุ่มต่ำบางระกำ สามารถตัดยอดน้ำหลากได้ 400 ล้าน ลบ.ม. พื้นที่ลุ่มต่ำเจ้าพระยาตอนล่าง ตัดยอดน้ำหลากได้ 1,855.16 ล้าน ลบ.ม. ทบทวน ปรับปรุงเกณฑ์บริหารจัดการน้ำในแหล่งน้ำขนาดใหญ่ 38 แห่ง แหล่งน้ำขนาดกลาง 350 แห่ง และเขื่อนระบายน้ำ 32 แห่ง ดำเนินการซ่อมแซมปรับปรุงอาคารชลศาสตร์/ระบบระบายน้ำ จำนวน 2,312 แห่ง คิดเป็น 99% ปรับปรุงสถานีโทรมาตร จำนวน 4,209 แห่ง คิดเป็น 89% ปรับปรุงสิ่งกีดขวางทางน้ำ จำนวน 583 แห่ง ประชาสัมพันธ์ให้ทุกภาคส่วนทราบสถานการณ์น้ำก่อนฤดูฝน 1,287 ครั้ง ระหว่างฤดูฝน 11,382 ครั้ง ซึ่งจากการดำเนินการทำให้มีการคลี่คลายสถานการณ์และลดความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว

ระบบทะเบียนแหล่งน้ำ (Thai Water Resources)

การจัดทำบัญชีแหล่งน้ำเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2562 โดยการรวบรวมข้อมูลบัญชีแหล่งน้ำจากการวิเคราะห์ข้อมูลผ่านภาพถ่ายดาวเทียม โดยสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต่อมาในปี 2563 สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้ดำเนินการจัดทำระบบสารสนเทศทะเบียนแหล่งน้ำ (https://twrc.onwr.go.th/) และมีการนำเข้าข้อมูลแหล่งน้ำชุดแรกในระบบดังกล่าว จำนวน 142,931 แห่ง แบ่งออกเป็น 3 ขนาด ได้แก่ แหล่งน้ำขนาดใหญ่ จำนวน 38 แห่ง แหล่งน้ำขนาดกลาง จำนวน 659 แห่ง และแหล่งน้ำขนาดเล็ก จำนวน 142,234 แห่ง โดยในปี 2564 ที่ผ่านมาสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้ขับเคลื่อนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลเข้าระบบสารสนเทศทะเบียนแหล่งน้ำผ่านการประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมจัดส่งชื่อผู้ใช้งานและรหัสผ่านเข้าสู่ระบบให้กับหน่วยงานเหล่านั้น ซึ่งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพิ่มข้อมูลแหล่งน้ำเข้าสู่ระบบทะเบียนแหล่งน้ำ จำนวน 14,230 แห่ง ภายในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงกันยายน 2564 สำหรับแผนการดำเนินงานในอนาคตเป็นการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลแหล่งน้ำ เพื่อนำไปสู่การออกรหัสและขึ้นทะเบียนแหล่งน้ำต่อไป

ข้อมูลพื้นฐาน 22 ลุ่มน้ำ

ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำ พ.ศ. 2564 ได้มีการประกาศแบ่งลุ่มน้ำใหม่ จากเดิม 25 ลุ่มน้ำหลัก เป็น 22 ลุ่มน้ำหลัก สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้จ้างมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศึกษา รวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน โดยมีเนื้อหาที่สำคัญ ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานลุ่มน้ำ โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ ความต้องการใช้น้ำ สภาพปัญหาด้านทรัพยากรน้ำ เป็นต้น

ข้อมูลพื้นฐานลุ่มน้ำ

ลักษณะภูมิประเทศ ประกอบด้วย เขตภูเขาและหุบเขา เขตราบลุ่มแม่น้ำ เขตเทือกเขา เขตที่ราบสูง สภาพภูมิอากาศทั่วไป โดยประเทศไทยอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุม 2 ชนิด คือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ปริมาณฝนสูงสุด ปริมาณฝนต่ำสุด ปริมาณฝนเฉลี่ยรายปี ปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยรายปี พื้นที่คุณภาพน้ำบาดาล คุณภาพน้ำผิวดิน แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำ พื้นที่ชลประทาน พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ เป็นต้น

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ แบ่งประเภทโครงการตามขนาดความจุเก็บกัก ได้แก่ โครงการขนาดใหญ่ (มีความจุเก็บกักมากกว่า 100 ล้าน ลบ.ม. ขึ้นไป) โครงการขนาดกลาง (มีความจุเก็บกักตั้งแต่ 2 ถึง 100 ล้าน ลบ.ม.) และโครงการขนาดเล็ก (มีความจุเก็บกักน้อยกว่า 2 ล้าน ลบ.ม.)

ความต้องการใช้น้ำ

1) น้ำใช้เพื่อการอุปโภค-บริโภคและการท่องเที่ยว โดยกำหนดแนวทางในการประเมินปริมาณความต้องการใช้น้ำคือ (1) ประเมินปริมาณการใช้น้ำจากระบบประปาจากการประปาส่วนภูมิภาค (2) ประเมินปริมาณการใช้น้ำจากระบบประปานอกพื้นที่การให้บริการของการประปาส่วนภูมิภาค (3) ประเมินปริมาณการใช้น้ำนอกเขตการจ่ายน้ำของระบบประปาจากจำนวนประชากรทั้งหมดของแต่ละเขตการปกครอง (4) ประเมินปริมาณการใช้น้ำจากบ่อน้ำบาดาลภาคเอกชน และ (5) ประเมินปริมาณการใช้น้ำเพื่อการท่องเที่ยว

2) น้ำใช้เพื่อการเกษตร แบ่งเป็นพื้นที่ในเขตชลประทานและนอกเขตชลประทาน

3) น้ำใช้เพื่อการอุตสาหกรรม ประเมินจากการใช้ฐานข้อมูลจากทะเบียนโรงงานอุตสาหกรรมร่วมกับอัตราการใช้น้ำประเภทอุตสาหกรรมต่าง ๆ

สภาพปัญหาด้านทรัพยากรน้ำ

1) สภาพปัญหาด้านการขาดแคลนน้ำและภัยแล้ง จะเกิดขึ้นใน 2 ช่วงคือ (1) ช่วงฤดูหนาวต่อเนื่องถึงฤดูร้อน เนื่องจากมีปริมาณฝนลดลง (2) ช่วงกลางฤดูฝน ซึ่งจะมีฝนทิ้งช่วงเกิดขึ้นบางบริเวณ โดยเฉพาะพื้นที่ที่อยู่ในพื้นที่สูงชัน ซึ่งส่วนใหญ่จะไม่สามารถพัฒนาโครงการแหล่งน้ำขนาดใหญ่ได้ ทำให้ในช่วงฤดูแล้งมีปริมาณน้ำไม่เพียงพอเป็นประจำ สำหรับพื้นที่ที่สามารถพัฒนาโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่ได้ เกษตรกรจะได้รับน้ำจากแหล่งเก็บกักน้ำของโครงการ และมีการวางแผนการเพาะปลูกในช่วงฤดูแล้งที่เหมาะสมกับปริมาณน้ำที่เหลือในอ่าง ทำให้ปัญหาการขาดแคลนน้ำจะมีน้อยกว่า

2) สภาพปัญหาด้านน้ำท่วม มีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย เช่น การผันแปรของปริมาณฝนทำให้เกิดภาวะฝนตกหนักในช่วงเวลาสั้น ๆ และระบายน้ำได้ไม่ทัน การเกิดน้ำท่วมในพื้นที่ริมสองฝั่งลำน้ำ ขยายตัวของชุมชนที่อยู่ริมลำน้ำ

3) สภาพปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง เช่น ปัญหาน้ำเน่าเสีย ปัญหาการรุกตัวของน้ำเค็ม

4) สภาพปัญหาด้านการบริหารจัดการน้ำปัจจุบัน เช่น ปัญหาด้านขององค์กรผู้ใช้น้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำยังไม่เข้มแข็ง ปัญหาการแย่งน้ำระหว่างต้นน้ำกับท้ายน้ำ

แผนแม่บทและการบริหารจัดการลุ่มน้ำ

แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี มี 6 ด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1 การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค ด้านที่ 2 การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต ด้านที่ 3 การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย ด้านที่ 4 การจัดการคุณภาพน้ำ และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ด้านที่ 5 การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันการพังทลายของดิน ด้านที่ 6 การบริหารจัดการ และพื้นที่เป้าหมาย (Area Based) จำนวน 66 พื้นที่

แนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

วางแผนการจัดสรรน้ำจากอ่างเก็บน้ำ โดยพิจารณาปริมาณน้ำต้นทุน และความต้องการใช้น้ำในแต่ละกิจกรรม รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์การปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำ เพื่อกำหนดการจัดสรรน้ำที่เหมาะสมกับปริมาณน้ำต้นทุนที่มีอยู่และความต้องการใช้น้ำ โดยอาศัยเกณฑ์การควบคุมระดับน้ำในอ่างเก็บน้ำ ดังนี้

1) เกณฑ์การกักเก็บน้ำสูงสุด (Upper Rule Curve) ใช้รักษาระดับน้ำให้อยู่ระดับที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัยน้อยที่สุด เพื่อเตรียมความพร้อมรับน้ำหลากในช่วงฤดูฝน

2) เกณฑ์การกักเก็บน้ำต่ำสุด (Lower Rule Curve) ใช้รักษาระดับน้ำไม่ให้ต่ำกว่าเกณฑ์เก็บกักน้ำต่ำสุด เพื่อเป็นหลักประกันปริมาณน้ำใช้ในการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง

ปัญหาการจัดสรรน้ำ

ปัญหาการจัดสรรน้ำในปีน้ำมากจะมีปัญหาในการบริหารจัดการน้ำหลาก ปัญหาการจัดสรรน้ำในปีน้ำปานกลางจะมีปัญหาไม่มากนัก อาจจะมีในกรณีที่มีการเพาะปลูกพืชในฤดูแล้งมากกว่าปริมาณน้ำที่มีเหลือในอ่างเก็บน้ำ จึงต้องกำหนดพื้นที่เพาะปลูกให้สัมพันธ์กันกับปริมาณน้ำที่มีอยู่ในอ่างเก็บน้ำ และปัญหาการจัดสรรน้ำในปีน้ำน้อย จะทำให้ปริมาณน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำน้อย รวมถึงปริมาณฝนตกน้อย ทำให้ความต้องการน้ำเพื่อการชลประทานมากขึ้น ส่งผลให้ปริมาณน้ำที่มีอยู่ในอ่างเก็บน้ำไม่เพียงพอกับกิจกรรมการใช้น้ำ

การดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนงาน ด้าน พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

เนื่องจากพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 เป็นกฎหมายหลักที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2562 ได้กำหนดให้มีเครื่องมือในการบริหารจัดการน้ำให้เดินหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพตามแผนแม่บทน้ำฯ 20 ปี ซึ่งปัจจุบัน สทนช. ได้จัดทำยกร่างกฎหมายลำดับรองร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเมื่อแล้วเสร็จจะเป็นการกำหนดทิศทางที่จะนำไปใช้เป็นฐานข้อมูล ข้อพิจารณา หรือกฎเกณฑ์ในการออกกฎหมายลำดับรองอื่น ๆ รวมถึงมีเครื่องมือ หรือกลไก เพื่อรองรับการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดทำผังน้ำ และองค์กรผู้ใช้น้ำ เป็นต้น

- **ความคืบหน้าการจัดทำกฎหมายลำดับรองภายใต้ พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561**

พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ถือเป็นกฎหมายน้ำฉบับแรกและกฎหมายหลักในการบูรณาการเกี่ยวกับการจัดสรร การใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและสิทธิในน้ำ เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถบริหารทรัพยากรน้ำให้มีความประสานสอดคล้องกันในทุกมิติอย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งหลักเกณฑ์ในการประกันสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการเข้าถึงทรัพยากรน้ำสาธารณะ ตลอดจนจัดให้มีองค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งในระดับชาติ ระดับลุ่มน้ำ และระดับองค์กรผู้ใช้น้ำ ซึ่งสะท้อนการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อร่วมกันบริหารทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ในการนี้ กฎหมายลำดับรองหรืออนุบัญญัติในส่วนที่ สทนช. รับผิดชอบ จำนวน 35 ฉบับ ซึ่งได้ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน 23 ฉบับ

กฎหมายลำดับรองภายใต้ พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ ซึ่งออกตามความใน พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 รวมจำนวน 35 ฉบับ ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน 23 ฉบับ และอยู่ระหว่างดำเนินการ 12 ฉบับ ดังนี้

ชื่อกฎหมาย	จำนวน (ฉบับ)	แล้วเสร็จ (ฉบับ)	อยู่ระหว่างดำเนินการ (ฉบับ)	หน่วยงานรับผิดชอบ
พระราชกฤษฎีกา	1	1	-	สทนช.
กฎกระทรวง	15	7	8	สทนช. กษ. ทส. มท.
ระเบียบ	2	2	-	สทนช.
ประกาศ	17	13	4	สทนช. ชป. ทน. ทบ.
รวม	35	23	12	

กฎหมายลำดับรองที่ สทนช. ดำเนินการแล้วเสร็จและประกาศใช้บังคับแล้ว รวม 21 ฉบับ ดังนี้

ลำดับ	ชื่อกฎหมาย	ใช้บังคับ
พระราชกฤษฎีกา		
1	พระราช**กฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำ** พ.ศ. 2564	12 กุมภาพันธ์ 2564
กฎกระทรวง		
2	กฎกระทรวงการคัดเลือกกรรมการผู้แทนคณะกรรมการลุ่มน้ำในคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. 2564	2 กุมภาพันธ์ 2564
3	กฎกระทรวงการได้มาซึ่งกรรมการลุ่มน้ำผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมการลุ่มน้ำผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำ และกรรมการลุ่มน้ำผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการลุ่มน้ำ พ.ศ. 2564	2 กุมภาพันธ์ 2564
4	กฎกระทรวงองค์กรผู้ใช้น้ำ พ.ศ. 2564	2 กุมภาพันธ์ 2564
5	กฎกระทรวงการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการลุ่มน้ำผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำและกรรมการลุ่มน้ำผู้ทรงคุณวุฒิ อันเนื่องมาจากเหตุบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ พ.ศ. 2564	5 กุมภาพันธ์ 2564
6	กฎกระทรวงการกำหนดค่าทดแทนและการชดเชยความเสียหายจากการใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างเพื่อการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม พ.ศ. 2564	10 กันยายน 2564
7	กฎกระทรวงกำหนดค่าทดแทนให้แก่บุคคลซึ่งต้องเฉลี่ยน้ำที่กักเก็บไว้เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในการอุปโภคบริโภคของประชาชนในพื้นที่เขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง พ.ศ. 2564	10 กันยายน 2564
8	กฎกระทรวงการชดเชยความเสียหายจากการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม พ.ศ. 2564	10 กันยายน 2564
ระเบียบ		
9	ระเบียบคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ว่าด้วยมาตรการในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชน ประชาชน และชุมชนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2564	3 กุมภาพันธ์ 2564
10	ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการนำเงินค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหายไปวางต่อศาลหรือสำนักงานวางทรัพย์ หรือฝากไว้กับธนาคารออมสิน และวิธีการรับเงินค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหาย พ.ศ. 2564	11 กันยายน 2564

ประกาศ		
11	ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดแบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2563	27 ตุลาคม 2563
12	ประกาศคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เรื่อง กรอบ หลักเกณฑ์ และแนวทางการปฏิบัติงานของคณะกรรมการลุ่มน้ำ และลำดับความสำคัญของการใช้น้ำสำหรับกิจการประเภทต่าง ๆ พ.ศ. 2564	3 กุมภาพันธ์ 2564
13	ประกาศคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเสนอข้อพิพาทการไกล่เกลี่ยและการชี้ขาดข้อพิพาทระหว่างคณะกรรมการลุ่มน้ำ พ.ศ. 2564	3 กุมภาพันธ์ 2564
14	ประกาศคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำนโยบายและแผนแม่บทเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2564	3 กุมภาพันธ์ 2564
15	ประกาศคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องร้องทุกข์หรือข้อพิพาท การไกล่เกลี่ยและการพิจารณาชี้ขาดข้อพิพาทระหว่างผู้ใช้น้ำ พ.ศ. 2564	3 กุมภาพันธ์ 2564
16	ประกาศคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วมและการจัดทำระบบเตือนภัยน้ำท่วม พ.ศ. 2564	3 กุมภาพันธ์ 2564
17	ประกาศคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เรื่อง กรอบแนวทางเพื่อการกำหนดหลักเกณฑ์การใช้สอยทรัพยากรน้ำสาธารณะของหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3 กุมภาพันธ์ 2564
18	ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2564	11 กุมภาพันธ์ 2564
19	ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การเฉลี่ยน้ำเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในการอุปโภคบริโภคของประชาชนในพื้นที่เขตภาวะน้ำแล้งอย่างรุนแรง พ.ศ. 2564	10 กันยายน 2564
20	ประกาศคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เรื่อง จัดลำดับความสำคัญในการจัดสรรน้ำของประเทศ พ.ศ. 2564	9 ตุลาคม 2564
21	ประกาศคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดทำข้อมูลการใช้น้ำประเภทที่หนึ่งและการจัดส่งข้อมูลต่อสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. 2564	9 ตุลาคม 2564

- **การจัดทำผังน้ำ**

การจัดทำผังน้ำเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มาตรา 4 เพื่อจัดทำแผนที่หรือแผนผังแสดงทางน้ำที่มีน้ำไหลผ่าน ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ รวมถึงพื้นที่แหล่งน้ำทั้งหมดในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการบริหารจัดการน้ำ การจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและน้ำท่วม ซึ่งการนำไปใช้ประกอบการดำเนินการใช้ประโยชน์ที่ดินต้องไม่ก่อให้เกิดการเบี่ยงเบนทางน้ำหรือสิ่งกีดขวางการไหลของน้ำในระบบทางน้ำ รวมถึงแจ้งให้ประชาชนทราบถึงพื้นที่เสี่ยงเกิดอุทกภัยระดับต่าง ๆ ในพื้นที่นั้น ๆ ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการจำนวน 14 ลุ่มน้ำ ประกอบด้วย ลุ่มน้ำเจ้าพระยา สะแกกรัง ป่าสัก ท่าจีน ชี มูล แม่กลอง บางปะกง ปิง วัง ยม น่าน โขงตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน และในปีงบประมาณ 2566 จะดำเนินการอีก 8 ลุ่มน้ำ ประกอบด้วย ลุ่มน้ำสาละวิน โขงเหนือ โตนเลสาบ ชายฝั่งทะเลตะวันออก เพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์ ภาคใต้ฝั่งตะวันตก ทะเลสาบสงขลา และภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง

สำหรับในขั้นตอนถัดไป เมื่อ สทนช. ดำเนินการจัดทำผังน้ำเรียบร้อยแล้ว จะเสนอคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) พิจารณาและให้ความเห็นชอบ และประกาศผังน้ำในราชกิจนุเบกษาต่อไป ซึ่งเมื่อมีการประกาศผังน้ำแล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินที่อยู่ในระบบทางน้ำตามผังน้ำต้องไม่ก่อให้เกิดการเบี่ยงเบนทางน้ำหรือกระแสน้ำหรือกีดขวางการไหลของน้ำในระบบทางน้ำ อันเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม และจะมีการติดตามประเมินผลหลังประกาศใช้ผังน้ำ เพื่อทราบข้อเท็จจริงในการใช้งานผังน้ำ รวมทั้งพิจารณาปรับปรุงการจัดทำผังน้ำในอนาคตต่อไป

- **การจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561**

ที่ผ่านมาประเทศไทยได้ประสบกับปัญหาการบริหารทรัพยากรน้ำในหลายด้าน มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายหลายฉบับ ถึงแม้รัฐบาลจะได้แต่งตั้งให้มีคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติทำหน้าที่ในการบูรณาการและบริหารทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบในทุกมิติแล้วก็ตาม แต่ก็ยังคงมีความจำเป็นที่สมควรจะมีกฎหมายในการบูรณาการเกี่ยวกับการจัดสรร การใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ และสิทธิในน้ำ เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถบริหารทรัพยากรน้ำให้มีความประสานสอดคล้องกันในทุกมิติอย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งวางหลักเกณฑ์ในการประกันสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการเข้าถึงทรัพยากรน้ำสาธารณะ ตลอดจนจัดให้มีองค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ทั้งในระดับชาติ ระดับลุ่มน้ำ และระดับองค์กรผู้ใช้น้ำ ซึ่งสะท้อนการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อร่วมกันบริหารทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ฉบับนี้กำหนดองค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำไว้ 3 ระดับ แบ่งเป็น (1) ระดับชาติ คือ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) (2) ระดับลุ่มน้ำ คือ คณะกรรมการลุ่มน้ำประจำลุ่มน้ำ และ (3) ระดับองค์กรผู้ใช้น้ำ

สำหรับองค์กรผู้ใช้น้ำ พระราชบัญญัติฉบับนี้รับรองให้บุคคลซึ่งใช้น้ำในบริเวณใกล้เคียงกันและอยู่ในเขตลุ่มน้ำเดียวกันมีสิทธิรวมตัวกันจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ เพื่อประโยชน์ร่วมกันเกี่ยวกับการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในหมู่สมาชิก

ขององค์กรผู้ใช้น้ำ การจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำตามกฎหมายฉบับนี้ให้เป็นไปด้วยความสมัครใจ นอกจากนั้นยังเกิดสิทธิและประโยชน์ในการจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ คือ ผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำมีสิทธิร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการลุ่มน้ำ และกรรมการลุ่มน้ำผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำใน กนช. ซึ่งจะมีบทบาทหน้าที่และอำนาจตามที่กฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำกำหนด

จากเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำดังกล่าว ต้องการเชื่อมโยงองค์กรบริหารทรัพยากรน้ำที่สะท้อนปัญหาในระดับพื้นที่สู่การกำหนดในระดับนโยบาย นำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรมสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ดังนั้น ในการออกแบบกระบวนการจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำและกฎกระทรวง องค์กรผู้ใช้น้ำที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของส่วนราชการจึงมีความสำคัญและท้าทายอย่างยิ่ง และนับได้ว่าเป็นผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อราชการและสังคม สะท้อนถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยปัจจุบันการจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ มีจำนวน 3,016 องค์กร แยกเป็นภาคเกษตรกรรม จำนวน 2,501 องค์กร ภาคอุตสาหกรรม จำนวน 278 องค์กร และภาคพาณิชยกรรม จำนวน 237 องค์กร

ภารกิจในฐานะเลขานุการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และคณะกรรมการลุ่มน้ำ

การดำเนินงานของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) ที่ผ่านมา ได้ขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ที่กำหนดไว้ 6 ด้าน ซึ่งในปีที่ผ่านมาได้เห็นชอบแผนงานโครงการสำคัญ ๆ ในการแก้ไขปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วม รวมถึงการสร้างความมั่นคงด้านน้ำให้กับประเทศหลากหลายโครงการ ขณะเดียวกัน ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ที่ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำใหม่ 22 ลุ่มน้ำแล้ว ให้กรรมการลุ่มน้ำประจำลุ่มน้ำนั้น เพื่อกำกับดูแลลุ่มน้ำหลักและลุ่มน้ำสาขาทุกแห่ง โดยมี สทนช.ทำหน้าที่เป็นกรรมการ เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการในกรรมการลุ่มน้ำ ซึ่งจะทำงานร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำ ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเชื่อมโยงการทำงานด้านทรัพยากรน้ำระหว่างส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่ง สทนช. ได้ตั้งสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ภาค 1 - 4 เพื่อทำหน้าที่ดังกล่าว โดยมีผลงานที่ผ่านมาสำคัญ ๆ ดังนี้

- **ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.)**

คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) เป็นองค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มาตรา 9 ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) เป็นประธานการประชุม และได้พิจารณาให้ความเห็นชอบ ให้ข้อเสนอแนะ กำหนดกรอบ หลักเกณฑ์ รวมทั้งกำกับ ดูแล เร่งรัด ตรวจสอบ และติดตาม พร้อมทั้งให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการประชุม กนช. ประจำปี 2564 รวม 5 ครั้ง มีดังนี้

1. กนช. (นัดพิเศษ) เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2564 ณ ห้องประชุม 301 ชั้น 3 ตึกบัญชาการ 1 ทำเนียบรัฐบาล ที่ประชุมได้พิจารณาและเห็นชอบ ดังนี้

1) โครงการของกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 โครงการ ได้แก่ โครงการก่อสร้างเขื่อน ค.ส.ล. (สมอยึดด้านหลัง) คลองบางไผ่ จากบริเวณคลองพระราชมนตรีถึงบริเวณสุดเขตกรุงเทพมหานคร โครงการก่อสร้างเขื่อน ค.ส.ล. พร้อมระบบรวบรวมน้ำเสียคลองแสนแสบ จากบริเวณประตูระบายน้ำมีนบุรีถึงบริเวณประตูระบายน้ำหนองจอก โครงการก่อสร้างเขื่อน ค.ส.ล. คลองบางนาจากคลองเคล็ดถึงบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยา

2) สถานีสูบน้ำดิบพร้อมระบบท่อส่งน้ำเพื่อรองรับการพัฒนาเมืองต้นแบบสามเหลี่ยม มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน จังหวัดปัตตานี

3) แผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 48,687 รายการ วงเงิน 366,538.8423 ล้านบาท

2. กนช. ครั้งที่ 1/2564 เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2564 ณ ห้องประชุม 301 ชั้น 3 ตึกบัญชาการ 1 ทำเนียบรัฐบาล ที่ประชุมได้พิจารณาและเห็นชอบ ดังนี้

1) การวางแผนการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกฤดูฝนปี 2564 และมาตรการการรับมือฤดูฝน ปี 2564

2) การปรับปรุงแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 48,115 รายการ วงเงิน 353,800.0456 ล้านบาท

3) การจัดทำขอบเขตสำหรับการหารือระดับชาติเรื่องน้ำในประเทศไทย (Terms of Reference (TOR) for a National Dialogue on Water in Thailand) และพื้นที่ศึกษาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

3. กนช. ครั้งที่ 2/2564 เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2564 ณ ห้องประชุม 301 ชั้น 3 ตึกบัญชาการ 1 ทำเนียบรัฐบาล ที่ประชุมได้พิจารณาและเห็นชอบ ดังนี้

1) เห็นชอบให้ระบบ Thai Water Plan เป็นเครื่องมือในการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ และการติดตามประเมินผลโครงการด้านทรัพยากรน้ำ

2) กระบวนการและปฏิทินการเสนอแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ผ่านระบบ Thai Water Plan

3) เห็นชอบให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนปฏิบัติการด้าน ทรัพยากรน้ำประจำปี 2566 และแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ 5 ปี (2566 - 2570) ผ่านระบบ Thai Water Plan

4) การจัดทำทะเบียนแหล่งน้ำ และให้ใช้ระบบ Thai Water Resources (TWR) เป็นเครื่องมือ กลางในการขึ้นทะเบียนแหล่งน้ำ

5) แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการโครงการขนาดเล็กด้านทรัพยากรน้ำ

4. กนช. ครั้งที่ 3/2564 เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2564 ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่ประชุมได้พิจารณา และเห็นชอบ ดังนี้

1) โครงการอ่างเก็บน้ำคลองกะพง จังหวัดฉะเชิงเทรา

2) โครงการสูบผันน้ำจากคลองสะพานแนวที่ 2 จังหวัดระยอง

3) แผนหลักการพัฒนา ฟื้นฟูสภาพแวดล้อมคลองแสนแสบ จำนวน 84 โครงการ ภายใน วงเงิน 82,567.8931 ล้านบาท

4) แนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาการรุกตัวของน้ำเค็ม น้ำท่วม และน้ำแล้งในลุ่มน้ำติด อ่าวไทย ระยะเร่งด่วน ระยะกลาง และระยะยาว

5) ร่างรายงานเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDG 6.4 (การประเมินตัวชี้วัดประสิทธิภาพ การใช้น้ำ และความขาดแคลนน้ำ)

6) แนวทางในการบริหารจัดการน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและลดการขาดแคลนน้ำ

5. กนช. ครั้งที่ 4/2564 เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2564 ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่ประชุมได้พิจารณา และเห็นชอบ ดังนี้

1) มาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำฤดูแล้ง ปี 2564/2565 จำนวน 9 มาตรการ และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อรองรับสถานการณ์ภัยแล้งและฝนทิ้งช่วงปี 2565

2) ร่าง การปรับปรุงเป้าหมายการขับเคลื่อนโครงการสำคัญ ในปี 2565 - 2567

3) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร พื้นที่ดำเนินการ ส.ป.ก. (จังหวัดกระบี่) วงเงินงบประมาณ 257.14 ล้านบาท ระยะดำเนินการ 2 ปี (พ.ศ. 2566 - 2567)

4) การขับเคลื่อนการถ่ายโอนโครงการขนาดเล็กให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5) ร่าง แผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 46,801 รายการ วงเงิน 221,202.1364 ล้านบาท

6) ร่าง หลักเกณฑ์การใช้พื้นที่ลุ่มต่ำเป็นพื้นที่รับน้ำนองและการจ่ายเงินค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหาย

ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติที่กล่าวมาข้างต้น เป็นการบูรณาการความร่วมมือในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ โดยมีสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) เป็นฝ่ายเลขานุการ ทำหน้าที่ในการศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์น้ำ จัดทำข้อเสนอแนะเพื่อไปสู่การจัดทำนโยบายที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและกรอบงบประมาณของประเทศด้านทรัพยากรน้ำเสนอให้ กนช. เห็นชอบ ภายใต้กรอบแนวทางการดำเนินการตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และอยู่บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ที่มีจุดหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของประเทศต่อไป

- **ตัวอย่างการขับเคลื่อนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำตามนโยบายของรัฐบาล**

1. โครงการจัดหาน้ำบาดาลขนาดใหญ่แก้ปัญหาภัยแล้งอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่ราษฎรจากภาวะวิกฤติภัยแล้ง โดย กนช. ได้ให้ความเห็นชอบเมื่อคราวประชุมครั้งที่ 2/2564 เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2564

2. แผนหลักการพัฒนา ฟื้นฟูสภาพแวดล้อมคลองแสนแสบ กนช. ได้ให้ความเห็นชอบแผนหลักการพัฒนา ฟื้นฟูสภาพแวดล้อมคลองแสนแสบ โดย กนช. ได้ให้ความเห็นชอบเมื่อคราวการประชุมครั้งที่ 3/2564 เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2564 เพื่อให้คลองแสนแสบกลับมามีระบบนิเวศอยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีการบูรณาการการแก้ไขปัญหาน้ำเสียและการระบายน้ำอย่างยั่งยืน

3. แนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาการรุกตัวของน้ำเค็ม น้ำท่วม และน้ำแล้งในลุ่มน้ำติดอ่าวไทย ระยะเร่งด่วน ระยะกลาง และระยะยาว โดย กนช. ได้ให้ความเห็นชอบเมื่อคราวการประชุม ครั้งที่ 3/2564 วันที่ 10 กันยายน 2564

4. การศึกษาโครงการผลิตน้ำจืดจากน้ำทะเลเพื่อแก้ไขปัญหาความเสี่ยงของการขาดแคลนน้ำในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดย กนช. ได้มีมติเห็นชอบเมื่อคราวประชุมครั้งที่ 3/2562 วันที่ 20 ธันวาคม 2562 เพื่อเตรียมรองรับความต้องการใช้น้ำที่จะมีเพิ่มขึ้นในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ในอนาคต 20 ปี

- **ผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด**

ในปี 2564 ได้มีการประชุมคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดทั้ง 76 จังหวัด จังหวัดละ 3 - 4 ครั้ง/ปี รวมทั้งสิ้น 320 ครั้ง โดยมีการพิจารณาประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. เรื่องนโยบายและแผนงาน

1.1 พิจารณาเห็นชอบแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ประจำปี 2566 และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ของจังหวัด

1.2 ให้ความเห็นต่อโครงการด้านทรัพยากรน้ำที่สำคัญ ได้แก่ โครงการพัฒนาและแก้ไขคลองแม่ข่า จังหวัดเชียงใหม่ โครงการอ่างเก็บน้ำน้ำกิ จังหวัดน่าน เพื่อเสนอคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติพิจารณาต่อไป

1.3 รับทราบการปรับปรุงเป้าหมายการขับเคลื่อนโครงการสำคัญ ในปี 2565 - 2567 ซึ่งคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้เห็นชอบแล้ว และให้หน่วยงานในพื้นที่ใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนงานโครงการสำคัญเพื่อขับเคลื่อนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

2. เรื่องการบูรณาการสารสนเทศทรัพยากรน้ำ

พิจารณามอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสำรวจ ตรวจสอบ และจัดทำข้อมูลทะเบียนแหล่งน้ำในเขตพื้นที่จังหวัด

3. เรื่องการบริหารจัดการน้ำ

3.1 พิจารณาแผนการเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการน้ำหลาก และแก้ปัญหาอุทกภัยในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี

3.2 รับทราบสถานการณ์น้ำ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ พื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำในพื้นที่ และผลการดำเนินการตามมาตรการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง ปี 2563/64 ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2563 ของหน่วยงานต่าง ๆ และพิจารณาให้ความเห็น/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.3 รับทราบการดำเนินงานเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ แผนการจัดสรรน้ำ แผนการเพาะปลูกพืช และพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้ง มาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำ ช่วงฤดูแล้ง ปี 2564/65 และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการเตรียมพร้อมรับกับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น

3.4 รับทราบความก้าวหน้าผลการดำเนินงานมาตรการ 10 มาตรการ การรับมือฤดูฝน ปี 2564 ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ และแนวทางการเตรียมความพร้อมรับมือฤดูฝน ปี 2565/66

4. เรื่องอื่น ๆ

4.1 พิจารณาให้ความเห็นการเพิ่มปฏิรูปที่ดินจังหวัด 72 จังหวัด เป็นอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดเพิ่มเติม เพื่อเสนอคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติพิจารณาแต่งตั้งต่อไป

4.2 รับทราบการจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ

4.3 รับทราบความก้าวหน้าการได้มาซึ่งกรรมการลุ่มน้ำผู้แทนภาคส่วนต่าง ๆ

- **ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาทรัพยากรน้ำและแก้ไขปัญหาด้านน้ำผ่านกลไกคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด คณะกรรมการลุ่มน้ำ และองค์กรผู้ใช้น้ำ**

- สทนช. ภาค 1 ร่วมเร่งรัดติดตามการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำวังตอนล่าง

ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ลุ่มน้ำวังตอนล่าง ช่วง เดือน ม.ค. - เม.ย.64 ของ จ.ลำปาง และ จ.ตาก มีสาเหตุ ดังนี้

1. ในช่วงฤดูฝนที่ผ่านมาในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำวังตอนล่างมีปริมาณฝนต่ำกว่าค่าเกณฑ์เฉลี่ย

2. เกิดสถานการณ์ภัยแล้งขาดแคลนน้ำอุปโภค บริโภค น้ำเพื่อการเกษตร และรักษาระบบนิเวศในพื้นที่ลุ่มน้ำวังตอนล่างบริเวณจังหวัดลำปาง และจังหวัดตาก

<u>แนวทางแก้ไขปัญหา</u>

มีการประชุมส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ อ.สามเงา และ อ.บ้านตาก ซึ่งเป็นพื้นที่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ โดยมีนายพงศ์รัตน์ ภิรมณ์รัตน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก และนายธนัสถ์ ทวีเกื้อกูลกิจ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตาก เขต 1 เพื่อหารือแนวทางแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำโดยเร่งด่วน สทนช.1 ได้รับเชิญให้เข้าร่วมประชุมรับฟังปัญหาการขาดแคลนน้ำ และแนวทางการแก้ไขปัญหาตามความต้องการ โดยได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัดตาก ในฐานะประธานคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำ จังหวัดตาก ในการประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยด่วน ขณะเดียวกันยังร่วมหารือแนวทางการการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูแล้งในพื้นที่ลุ่มน้ำวัง ณ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษากิ่วลม-กิ่วคอหมา ต.บ้านแลง อ.เมือง และเขื่อนกิ่วลม จ.ลำปาง

ทั้งนี้ เนื่องจากกรรมการลุ่มน้ำได้ปฏิบัติหน้าที่ครบกำหนดตามบทเฉพาะกาล ตามความใน พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 ทำให้ไม่สามารถใช้กลไกของกรรมการลุ่มน้ำได้ ในการแก้ไขปัญหาในครั้งนี้ ได้ใช้กลไกของคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดลำปาง และจังหวัดตาก ในการแก้ไขปัญหา และ พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี มีความห่วงใยในปัญหาภัยแล้งบริเวณลุ่มน้ำวังตอนล่าง จึงได้ให้บูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน โดยการจัดประชุมคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำ จังหวัดลำปาง เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2564 ที่ประชุมมีมติแก้ไขปัญหาระยะเร่งด่วน โดยให้กรมชลประทานส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำเขื่อนกิ่วลมช่วยเหลือพื้นที่ลุ่มน้ำวังตอนล่างช่วงระหว่างวันที่ 6 - 9 เมษายน 2564 ปริมาณน้ำทั้งสิ้นจำนวน 15 ล้าน ลบ.ม. โดยกำหนดแผนการระบายน้ำเป็น 3 ช่วง โดยการปรับปริมาณน้ำที่ส่งเป็น 3, 7, 5 ล้าน ลบ.ม. ตามลำดับ

จังหวัดลำปางได้ออกประกาศให้ส่วนราชการทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและผู้ประกอบกิจการต่าง ๆ ที่อยู่ 2 ฝั่งลำน้ำวัง เตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้าน ด้วยการ ขนย้ายวัสดุ อุปกรณ์ พืชผลทางการเกษตร ประมง ปศุสัตว์ ฯลฯ ที่อาจเกิดความเสียหายขึ้น และให้ผู้ใช้น้ำทุกภาคส่วนดำเนินการเตรียมตัวและเริ่มสูบน้ำจากแม่น้ำวังได้ตามวัน เวลา ที่กรมชลประทานจะประกาศให้ทราบต่อไป

<u>ผลการดำเนินการแก้ไขปัญหา</u>

กรมชลประทาน โดยโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนกิ่วลม - กิ่วคอหมาได้ดำเนินการระบายน้ำตามแผน โดยเริ่มระบายน้ำในวันที่ 6 เมษายน 2564 เวลา 18.00 น. ถึง วันที่ 9 เมษายน 2564 เวลา 18.00 น. ปริมาณน้ำระบายรวมทั้งสิ้น 15 ล้าน ลบ.ม. รวมระยะทาง 275 กิโลเมตร ใช้ระยะเวลาเดินทางทั้งสิ้น 157 ชั่วโมง รวมปริมาณน้ำในแม่น้ำวังที่จังหวัดตากได้รับ ประมาณ 7 ล้าน ลบ.ม. ประกอบกับมีฝนตกในพื้นที่ ระหว่างวันที่ 10 - 13 เมษายน 2564 ประมาณ 2.35 ล้าน ลบ.ม. รวมปริมาณน้ำที่ไหลลงสู่แม่น้ำวัง ในเขตจังหวัดตาก ประมาณ 9.35 ล้าน ลบ.ม. จากการดำเนินการดังกล่าวได้ช่วยแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำจังหวัดลำปางและจังหวัดตากเป็นที่เรียบร้อย

จากการติดตามผลกระทบของการระบายน้ำในพื้นที่ไม่มีรายงานผลกระทบทางลบ ส่วนผลกระทบทางบวก ได้แก่

1. การระบายช่วยผลักดันน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองลำปาง ช่วยให้คุณภาพน้ำในเขตเทศบาลดีขึ้น

2. ราษฎรทั้งในเขตจังหวัดลำปางและจังหวัดตากมีความพึงพอใจต่อการระบายน้ำครั้งนี้ โดยราษฎรบางส่วนทำการสูบน้ำเพื่อนำน้ำใช้ในการอุปโภค บริโภค และการเกษตรประเภทไม้ผลไม้ยืนต้น

– สทนช.ภาค 1 ร่วมรณรงค์และขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำผ่านองค์กรผู้ใช้น้ำของจังหวัดน่าน

พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 27 มกราคม 2562 มีวัตถุประสงค์ให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ร่วมบูรณาการการทำงานเพื่อให้ขับเคลื่อนภารกิจด้านน้ำทั้งในด้านการใช้น้ำ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา และการฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำไปในทิศทางเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมในทุกมิติ มีความสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งสะท้อนกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง

ซึ่งมาตรา 38 ได้กล่าวไว้ว่า องค์กรผู้ใช้น้ำ คือ บุคคลซึ่งใช้น้ำในบริเวณใกล้เคียงกันและอยู่ในเขตลุ่มน้ำเดียวกันมีสิทธิรวมตัวกัน จดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อประโยชน์ร่วมกันเกี่ยวกับการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในหมู่สมาชิกขององค์กรผู้ใช้น้ำ

จังหวัดน่าน เป็นหนึ่งในจังหวัดหลักของลุ่มน้ำน่าน ซึ่งมีพื้นที่ครอบคลุมลุ่มน้ำน่านมากถึงร้อยละ 33.29 ของพื้นที่ทั้งหมด ทั้งนี้ด้วยความร่วมมือร่วมใจ และความสามัคคีของประชาชนในพื้นที่และภาครัฐ ได้แก่ คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดน่าน มณฑลทหารบกที่ 38 และชมรมคน รักษ์ ดินน้ำป่าน่าน ส่งผลให้มีผู้จดทะเบียนจัดตั้งองค์กรผู้ใช้สูงถึง 492 องค์กร ถือเป็นจังหวัดที่มีผู้จดทะเบียนมากที่สุดในประเทศไทย

การรณรงค์และขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำของจังหวัดน่านที่ผ่านมา มีหลายองค์กร ภาคส่วน แต่ต่างคน ต่างทำ ไม่ได้บูรณาการร่วมกัน ไม่ต่อเนื่อง และขาดองค์กรกลางในการเชื่อมระหว่างหน่วยงาน ทั้งระหว่างส่วนราชการเอง หรือส่วนราชการกับประชาชน บางพื้นที่ได้รับการพัฒนา แต่บางพื้นที่ถูกละเลย ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการออกแบบการบริหารจัดการน้ำให้สอดคล้องกับวิถีการดำรงชีวิตในบริบทพื้นที่ตนเอง

ปัจจุบัน ผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน (นายวิบูรณ์ แววบัณฑิต) ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ จึงได้จัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนและสนับสนุนการบริหารจัดการพื้นที่ต้นน้ำน่าน เพื่อดำเนินงานในการขับเคลื่อนและสนับสนุนการบริหารจัดการพื้นที่ต้นน้ำน่าน โดยมีภาคส่วนที่เกี่ยวข้องรวมถึง สทนช. ร่วมทำหน้าที่เป็นกลไกกลางในการเชื่อมประสานระหว่างหน่วยงานและประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนสร้างการรับรู้และผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ขับเคลื่อนงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในครอบคลุมทุกมิติ ซึ่งคณะทำงานฯ ได้ดำเนินการขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำในเชิงพื้นที่ โดยใช้กลไกองค์กรผู้ใช้น้ำจำนวน 492 องค์กร ซึ่งมีครอบคลุมในทุกพื้นที่ของจังหวัด มาขับเคลื่อนร่วมกับชุมชน ท้องถิ่น เพื่อให้ได้ผังน้ำในระดับหมู่บ้านและตำบล อันจะเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านน้ำโดยชุมชน ถือเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำให้มีบทบาทในการบริหารจัดการน้ำด้วยตนเอง

- สทนช.ภาค 2 ติดตามการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขังในพื้นที่ลุ่มต่ำ จ.สุพรรณบุรี และ จ.พระนครศรีอยุธยา

เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2564 ชาวบ้าน จ.สุพรรณบุรี และ จ.พระนครศรีอยุธยา จำนวนกว่า 200 คน ได้รวมตัวกันเรียกร้องให้กรมชลประทานเร่งระบายน้ำออกจากพื้นที่ลุ่มต่ำ หลังประสบความเดือดร้อนจากปัญหา

น้ำท่วมขังมาเป็นระยะเวลานาน รวมถึงระดับน้ำยังไม่มีแนวโน้มจะลดต่ำลง ก่อให้เกิดความเสียหายทั้งแก่บ้านเรือนและพื้นที่การเกษตร

แนวทางแก้ไขปัญหา

สทนช. ภาค 2 ได้ประสานกรมชลประทาน เร่งรัดติดตามการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเพื่อลดผลกระทบกับประชาชนโดยเร็วที่สุด โดยกรมชลประทาน ได้สั่งการโครงการชลประทานในพื้นที่ทุ่งฝั่งตะวันตก ประกอบด้วย โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาผักไห่ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเจ้าเจ็ด โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระยาบรรลือ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระพิมล และโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ ได้เตรียมรับปริมาณน้ำที่ระบายจากพื้นที่ทางตอนบน โดยใช้เครื่องจักรเครื่องมือที่มีอยู่ในพื้นที่อย่างเต็มศักยภาพในการเร่งระบายน้ำออกจากทุ่งลุ่มต่ำอย่างต่อเนื่อง พร้อมกันนี้ ได้มีการระดมติดตั้งเครื่องสูบน้ำเพิ่มเติมและเดินเครื่องสูบน้ำเต็มกำลังตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อเร่งระบายน้ำออกจากพื้นที่ชุมชนและเส้นทางสัญจร รวมทั้งยังได้ดำเนินการติดตั้งเครื่องผลักดันน้ำในพื้นที่ จ.นครปฐม จำนวนกว่า 100 เครื่อง เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำที่ท่วมขังให้ไหลออกสู่ทะเลอ่าวไทยโดยเร็ว นอกจากนี้ ยังได้มีการหารือเพื่อบันทึกข้อตกลงในการเปิดประตูระบายน้ำให้สูงขึ้น เพื่อระบายน้ำจากทุ่งเจ้าเจ็ดลงสู่ทุ่งพระยาบรรลือ ทั้งนี้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาจังหวัด และผู้แทนจากกรมชลประทาน ได้ทำหน้าที่เป็นผู้แทนเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยชาวบ้านมีความพึงพอใจในแนวทางดังกล่าวและยุติการชุมนุมลง

- สทนช.ภาค 3 ติดตามความคืบหน้าการพัฒนา และฟื้นฟูบึงหนองหาร และหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบริหารจัดการน้ำในสถานการณ์น้ำท่วมในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2563 พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี และนายวราวุธ ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมคณะเดินไปตรวจราชการในพื้นที่ จ.สกลนคร เพื่อเร่งรัดติดตามความคืบหน้าการพัฒนาและฟื้นฟูบึงหนองหาร รองรับการแก้ปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้ง ให้กลับมาเป็นแหล่งน้ำจืดขนาดใหญ่ที่สมบูรณ์ โดยรับฟังการบรรยายสรุปจาก นายสมเกียรติ ประจำวงษ์ เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) รายงานสรุปแผนหลักการพัฒนาและฟื้นฟูบึงหนองหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบรรยายสรุปผลการดำเนินงาน

และในช่วงเดือนตุลาคม 2564 สทนช. 3 ได้มีการจัดประชุมคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดขอนแก่น วาระเร่งด่วน เรื่องการระบายน้ำในเขื่อนอุบลรัตน์ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบริหารจัดการน้ำในสถานการณ์น้ำท่วมในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- สทนช.ภาค 4 ขับเคลื่อนภายใต้คณะอนุกรรมการฯ กนช.

การประชุมคณะอนุกรรมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำรายภาค ในพื้นที่ภาคใต้ ครั้งที่ 2/2564 สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 4 สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ อนุกรรมการและเลขานุการ ได้ประชาสัมพันธ์การเปิดรับจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำผ่านสื่อต่าง ๆ และเริ่มเปิดรับการขอจดทะเบียนฯ ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2565 มีองค์กรผู้ใช้น้ำยื่นขอจดทะเบียนฯ ผ่านช่องทางต่าง ๆ ในพื้นที่ภาคใต้มีองค์กรผู้ใช้น้ำยื่นขอจดทะเบียนฯ ทั้ง 4 ลุ่มน้ำ รวมจำนวน 216 องค์กร ผ่านการพิจารณาอนุมัติจากนายทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำรวมทั้งสิ้นจำนวน 206 องค์กร ดังนี้ ภาคเกษตรกรรม จำนวน 156 องค์กร ภาคอุตสาหกรรม จำนวน 25 องค์กร และภาคพาณิชยกรรม จำนวน 25 องค์กร

- สทนช.ภาค 4 ขับเคลื่อนโครงการสำคัญตามนโยบาย (ตามนโยบายนายกรัฐมนตรี/รองนายกรัฐมนตรี)

การประชุมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดใหญ่และโครงการสำคัญ ครั้งที่ 1/2564 เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2564 โดยมี พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธานได้เห็นชอบการดำเนินการโครงการสถานีสูบน้ำดิบพร้อมระบบท่อส่งน้ำเพื่อรองรับการพัฒนาเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน จังหวัดปัตตานี ดำเนินการโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี ระยะเวลาดำเนินการ 3 ปี (ปี 2565 - 2567) การก่อสร้างโรงประปาและสถานีสูบน้ำดิบบนพื้นที่ตำบลตาเซะ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

และระบบท่อส่งน้ำเชื่อมต่อกับประปาชุมชน ซึ่งจะสามารถส่งน้ำไปยังพื้นที่ 4 อำเภอของจังหวัดปัตตานี ได้แก่ อำเภอแม่ลาน อำเภอโคกโพธิ์ อำเภอเมือง และอำเภอหนองจิก ช่วยสนับสนุนและเพิ่มศักยภาพการพัฒนาโครงการเมืองต้นแบบ เขตอุตสาหกรรมหนองจิก และโครงการท่าเรือน้ำลึก ตอบสนองยุทธศาสตร์ความมั่นคงและการแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนใต้ รวมทั้งสนับสนุนน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภคและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างยั่งยืนด้วย โดยรองนายกรัฐมนตรีมอบหมายให้จังหวัดปัตตานีปรับปรุงรายละเอียดข้อมูลโครงการให้มีความพร้อมเรียบร้อยทุกด้าน และเสนอให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) พิจารณาในวันที่ 21 มกราคม 2564 ก่อนเสนอขอรับงบประมาณในปี 2565 ต่อไป

- สทนช.ภาค 4 ร่วมดำเนินงานของคณะกรรมการลุ่มน้ำ และคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด

โดยจัดประชุมสร้างการรับรู้การได้มาซึ่งกรรมการลุ่มน้ำและผู้แทนคณะกรรมการลุ่มน้ำในคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และได้ประชุมร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และได้วิเคราะห์สรุปปัญหาภารกิจถ่ายโอนแหล่งน้ำแผนงานโครงการสนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อป้องกันปัญหาอุทกภัยปี 2564 และบรรเทาปัญหาภัยแล้งปี 2564/2565 ในพื้นที่ภาคใต้ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 4 ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด นำเสนอเรื่องการพิจารณางบกลางรายการสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ตามมติคณะรัฐมนตรี ปี 2563 และปี 2564 การวางแผนรับสถานการณ์อุทกภัยในพื้นที่ภาคใต้ในการประชุมคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด เช่น การบริหารจัดการน้ำเขื่อนบางลาง โครงการบรรเทาอุทกภัยเมืองทุ่งสง การแจ้งเตือนภัยและระบบโทรมาตรจังหวัดนครศรีธรรมราช ฯลฯ

• การขับเคลื่อนโครงการการพัฒนาทรัพยากรน้ำตามข้อสั่งการจากการลงพื้นที่ และการจัดประชุม ครม.สัญจรของคณะรัฐมนตรี

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ได้ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการสำคัญในปี 2564 โดยมีโครงการนโยบายตามข้อสั่งการจากการลงพื้นที่ และการจัดประชุม ครม.สัญจรของคณะรัฐมนตรี จำนวน 12 โครงการ ได้รับงบ พ.ร.บ. ปี 2564 วงเงิน 1,106 ล้านบาท เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ จะสามารถเพิ่มปริมาณน้ำ 2.10 ล้าน ลบ.ม. พื้นที่รับประโยชน์ 6,225 ไร่ ครัวเรือนรับประโยชน์ 2,537 ครัวเรือน ตัวอย่างโครงการนโยบาย เช่น

1) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำคลองฝั่งซ้ายฝั่งขวาเชื่อมแม่น้ำยมช่วงอำเภอสวรรคโลกถึงอำเภอเมือง เพื่อบรรเทาอุทกภัยในจังหวัดสุโขทัย ช่วยเพิ่มพื้นที่ป้องกันน้ำท่วม 660 ไร่

2) โครงการแก้มลิงบึงระหัน พร้อมระบบระบายน้ำ เพื่อเพิ่มน้ำด้านการเกษตรในจังหวัดพิษณุโลก เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ จะช่วยเพิ่มปริมาณน้ำ 2 ล้าน ลบ.ม. และพื้นที่รับประโยชน์ 915 ไร่

3) โครงการจัดหาน้ำสนับสนุนนิคมสหกรณ์พระร่วง เพื่อเพิ่มน้ำอุปโภคบริโภค ในจังหวัดสุโขทัย พื้นที่รับประโยชน์ 215 ไร่ ครัวเรือนรับประโยชน์ 2,537 ครัวเรือน เป็นต้น

ตารางแสดงแผนงานโครงการที่ขับเคลื่อนตามนโยบายในปี 2564 จำนวน 12 โครงการ

โครงการ	หน่วยงาน	วงเงินโครงการ (ล้านบาท)	ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)	ครัวเรือนรับประโยชน์
1. เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำคลองฝั่งซ้าย ฝั่งขวาเชื่อมแม่น้ำยมช่วง อ.สวรรคโลก ถึง อ.เมือง (ครม.สจ.) **จ.สุโขทัย**	ชป.	260		660	
2. พัฒนาแหล่งน้ำบึงชวน (ครม.สจ.) **จ.อุดรธานี**	ชป.	140			
3. ปรับปรุงคลองปลากดพร้อมอาคารประกอบ (ครม.สจ.) **จ.สุโขทัย**	ชป.	110		279	
4. แก้มลิงบึงแม่ระหันพร้อมระบบระบายน้ำ (ครม.สจ.) **จ.พิษณุโลก**	ชป.	100	2.10	915	
5. ระบบระบายน้ำปลายคลองแม่แตง - แม่ขาน **จ.เชียงใหม่** (ครม.สจ.)	ชป.	100		254	
6. ขุดลอกอ่างเก็บน้ำ เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ไม่น้อยกว่า 476,500 ลูกบาศ์กเมตร จังหวัดลพบุรี 4 แห่ง (ครม.สจ.) **จ.ลพบุรี**	ชป.	88			
7. ปรับปรุงประตูระบายน้ำ รับน้ำเข้าโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง (ครม.สจ.) **จ.สุโขทัย**	ชป.	80		1,122	
8. จัดหาน้ำสนับสนุนนิคมสหกรณ์พระร่วง (ครม.สจ.) **จ.สุโขทัย**	ชป.	78	2,537	215	
9. สถานีสูบน้ำด้วยโซล่าเซลล์เพื่อการเกษตรในพื้นที่จังหวัดยโสธร อำนาจเจริญ และศรีสะเกษ (จ.ยโสธร) (ครม.สจ.) **จ.ยโสธร**	ชป.	50		2,652	
10. อาคารบังคับน้ำบ้านดงยายเภาพร้อมระบบส่งน้ำ (ครม.สจ.) **จ.บุรีรัมย์**	ชป.	50			
11. คลองชักน้ำแม่น้ำยมฝั่งขวา (คลองสุชน - คลองตะโม่ - แก้มลิง) พร้อมอาคารประกอบ ระยะที่ 2 (ครม.สจ.) **จ.สุโขทัย**	ชป.	50		127	
12. ขุดลอกอ่างเก็บน้ำคลองโพธิ์ (นรม./รนม. ลงพื้นที่) **จ.นครสวรรค์**	ชป.	0		-	

งานด้านต่างประเทศ และคณะกรรมาธิการแม่น้ำโขง

การจัดตั้งสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ขึ้นเป็นองค์กรหลักในด้านการบริหารจัดการน้ำของประเทศ นอกจากมีหน้าที่สำคัญในการสร้างความร่วมมือการบูรณาการด้านน้ำระหว่างหน่วยงานมากกว่า 48 หน่วยงานใน 13 กระทรวงเข้าด้วยกันแล้ว ยังทำหน้าที่เป็นตัวแทนด้านน้ำของประเทศไทย ในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการทั้งในเวทีระดับโลกที่เป็นวาระสำคัญที่ทั่วโลกให้ความสำคัญ เช่น วันน้ำโลก ซึ่งองค์การสหประชาชาติได้กำหนดไว้ หรือเวทีความร่วมมือระดับทวิภาค พหุภาคี และกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ ตอบโจทย์การแก้ไขปัญหาด้านน้ำอย่างครอบคลุมภายใต้บริบทที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

- **การจัดกิจกรรมวันน้ำโลก ปี 2564 (World Water Day 2021)**

ไทยมุ่งเน้น *"การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า"* รับทศวรรษใหม่ ชูพลังเยาวชนสร้างความเปลี่ยนแปลงด้านน้ำ ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า ท่ามกลางวิกฤติด้านน้ำ สอดคล้องกับประเด็นหลักที่องค์การสหประชาชาติให้ความสำคัญสำหรับวันน้ำโลกปี 2564 และยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาขับเคลื่อนยกระดับความร่วมมือของทุกภาคส่วน พร้อมผลักดันพลังเยาวชนทั่วประเทศ ขับเคลื่อนประเทศไทยบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านน้ำ โดยได้มีการกำหนดให้วันที่ 22 มีนาคมของทุกปีเป็นวันน้ำโลก (World Water Day) เพื่อให้ประชาคมโลกตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรน้ำ และร่วมกันอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำอย่างบูรณาการตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน เนื่องจากน้ำเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสิ่งมีชีวิตทุกชนิด รวมถึงจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งอุปโภคบริโภค และการประกอบอาชีพ โดยมุ่งเน้นการมีน้ำสะอาดอย่างพอเพียงสำหรับทุกคนอย่างเท่าเทียม และให้ทุกภาคส่วนร่วมบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน

สำหรับวันน้ำโลกในปี 2564 สทนช. ได้ปรับรูปแบบกิจกรรมเพื่อขยายฐานการรับรู้ รวมถึงการสร้างโอกาสและความร่วมมือของทุกภาคส่วน ซึ่งส่งผลให้เกิดการยกระดับการบูรณาการและขับเคลื่อนการดำเนินการด้านน้ำของประเทศที่ทั่วโลกให้ความสำคัญ ซึ่งนับเป็นการเริ่มทศวรรษแห่งการร่วมลงมือปฏิบัติตามนโยบายขององค์การสหประชาชาติ (UN) เนื่องจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการจัดกิจกรรม สทนช. จึงได้ปรับเป็นแบบ New Normal ตามนโยบายของรัฐบาล ด้วยการจัดกิจกรรมการพัฒนาแนวคิดการจัดการน้ำอย่างมีส่วนร่วม และการขับเคลื่อนโดยเยาวชนผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านน้ำ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนา ขับเคลื่อน และยกระดับการร่วมลงมือปฏิบัติของทุกภาคส่วนให้บรรลุเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืนด้านน้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพลังการขับเคลื่อนของเยาวชน จึงกำหนดประเด็นมุ่งเน้นสำหรับประเทศไทยที่เชื่อมโยงกับองค์การสหประชาชาติ คือ ใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

พัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง หรือ Valuing Water : Valuing IWRM with Youth Action โดยกิจกรรมเนื่องในวันน้ำโลกปีนี้ ประกอบด้วย

(1) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้สถานการณ์และการบริหารจัดการน้ำผ่าน Facebook สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

(2) ค่ายเยาวชนพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านน้ำ (Blue Net Camp) ในรูปแบบออนไลน์ โดยมีเยาวชนเข้าร่วม จำนวน 50 คน เพื่อให้เยาวชนร่วมกันพัฒนาเครื่องมือเชื่อมโยงการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน

(3) การมอบรางวัล 9 ผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านน้ำ ที่ได้รับการคัดเลือกโดยคณะกรรมการจากทุกภาคส่วน โดยดำเนินกิจกรรมระหว่างวันที่ 22 มีนาคม - สิงหาคม 2564

- **ความร่วมมือระหว่างประเทศ/งานประชุมระดับประเทศที่สำคัญ**

1. ความร่วมมือด้านทรัพยากรน้ำ ไทย - เนเธอร์แลนด์ (Thailand - Netherlands Cooperation in Water Resources)

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้ลงนามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กับกระทรวงโครงสร้างพื้นฐานและการบริหารจัดการน้ำแห่งราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2564 โดยบันทึกความเข้าใจฯ มีเจตจำนงเพื่อส่งเสริมความร่วมมือวิชาการร่วมกัน โดยเฉพาะเรื่องการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ การจัดการอุทกภัยและการระบายน้ำในเขตเมือง รวมถึงการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสู่การพัฒนาเมืองให้มีศักยภาพรองรับการเปลี่ยนแปลง และการส่งเสริม

ความร่วมมือในการทำงานร่วมกันด้านน้ำระหว่างสองประเทศ โดยเฉพาะเรื่องนวัตกรรมและเทคโนโลยี รวมทั้งการพัฒนาทรัพยากรบุคคล การทำวิจัยร่วม และการจัดกิจกรรมทางด้านวิชาการด้านน้ำอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อทั้งสองประเทศ

โดยที่ผ่านมามีกิจกรรมสำคัญ คือ 1) การจัดงาน “Thailand - Netherlands Water Dialogue” เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2564 โดยงานดังกล่าวเป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ องค์ความรู้ แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในเรื่องด้านการจัดการทรัพยากรน้ำ อุทกภัยในเขตเมือง นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการน้ำ รวมถึงเปิดโอกาสให้ภาคธุรกิจทั้งสองประเทศได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการลงทุนด้านน้ำในประเทศไทยต่อไป และ 2) การสัมมนา เรื่อง “Thailand - the Netherlands Technical Webinar on Sea Water Intrusion” เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2564 เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์และวิธีการแก้ไขปัญหาน้ำเค็มรุกล้ำที่ประสบความสำเร็จจากผู้เชี่ยวชาญเนเธอร์แลนด์

2. ความร่วมมือด้านทรัพยากรน้ำ ไทย – ออสเตรเลีย (Thailand – Australia Cooperation in Water Resources)

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้ลงนามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ กับกระทรวงการต่างประเทศและการค้าแห่งเครือรัฐออสเตรเลีย เมื่อวันที่ 17 กันยายน 2564 โดยบันทึกความเข้าใจฯ มุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนด้านวิชาการ ใน 4 หัวข้อ ได้แก่ 1) การบริหารจัดการภัยแล้ง 2) การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 3) ประเด็นเรื่องน้ำ อาหาร และพลังงาน และ 4) การบริหารจัดการดิน ผ่านกลไกการหารือระดับนโยบายด้านน้ำ การแลกเปลี่ยนข้อมูล นวัตกรรม เทคโนโลยี และแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศ รวมถึงการจัดกิจกรรมทางวิชาการร่วมกัน ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานร่วมว่าด้วยความร่วมมือด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (JSC) เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมภายใต้ความร่วมมือฯ

3. ความร่วมมือด้านทรัพยากรน้ำ ไทย – สาธารณรัฐเกาหลี (Thailand – the Republic of Korea Cooperation in Water Resources)

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้ลงนามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ กับกระทรวงสิ่งแวดล้อมแห่งสาธารณรัฐเกาหลี เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2562 โดยบันทึกความเข้าใจฯ เจตจำนงเพื่อส่งเสริมความร่วมมือเรื่องนโยบายด้านทรัพยากรน้ำที่เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ ระบบการบริหารจัดการน้ำด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารเพื่อสร้างระบบ

ข้อมูลด้านน้ำอย่างบูรณาการ การบริหารจัดการคุณภาพน้ำและระบบนิเวศน้ำจืด รวมถึงเทคโนโลยีการบริหารจัดการน้ำ ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานร่วมว่าด้วยความร่วมมือด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (JSC) เพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือฯ รวมถึงได้ร่วมกันศึกษาโครงการทางวิชาการ ได้แก่ 1) โครงการระบบการบริหารจัดการน้ำโดยใช้เทคโนโลยีและดาวเทียม และ 2) โครงการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อระบบนิเวศของอ่าวไทยบริเวณปากแม่น้ำเพชรบุรี

โดยที่ผ่านมามีกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ 1) การประชุมคณะกรรมการดำเนินงานร่วมว่าด้วยความร่วมมือด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ สาธารณรัฐเกาหลี - ไทย ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2562 2) การประชุมคณะกรรมการดำเนินงานร่วมว่าด้วยความร่วมมือด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ระหว่างไทย - สาธารณรัฐเกาหลี ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2564 3) การประชุมคณะทำงานร่วมด้านเทคนิคทั้งสองฝ่าย

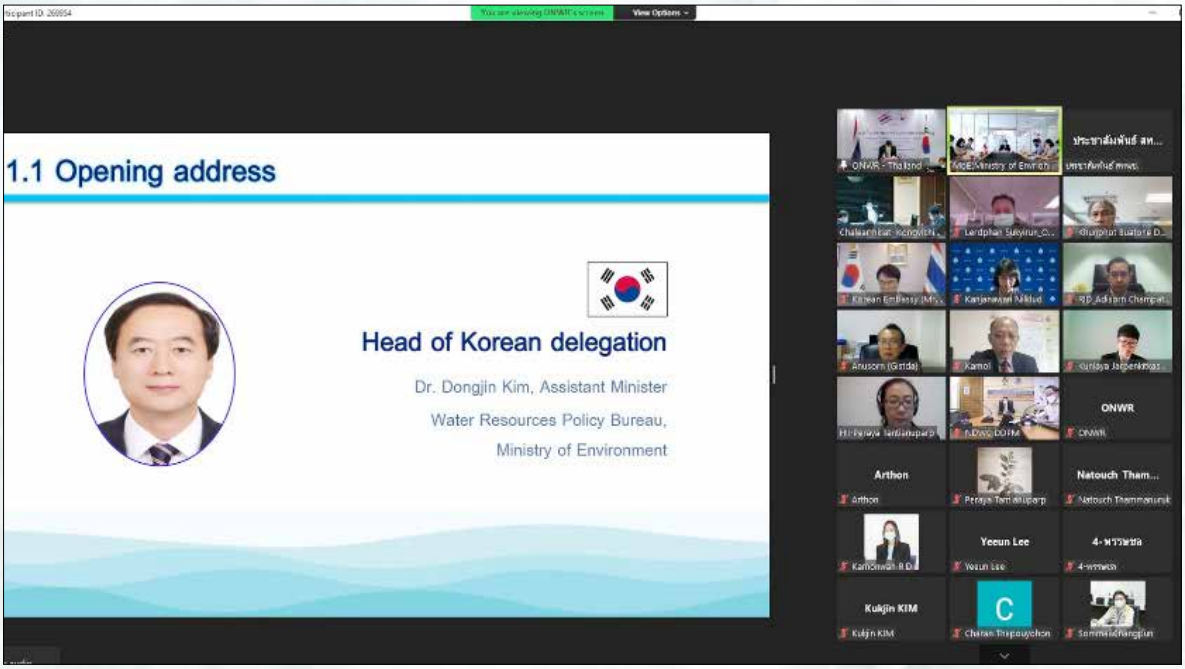

4. ความร่วมมือด้านทรัพยากรน้ำ ไทย – ฮังการี (Thailand – Hungary Cooperation in Water Resources)

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้ลงนามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ กับกระทรวงมหาดไทยฮังการี เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2562 โดยบันทึกความเข้าใจ มีเจตจำนงเพื่อส่งเสริมความร่วมมือเรื่องการจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ การบริหารจัดการน้ำและน้ำเสีย และการศึกษา การวิจัยและพัฒนา ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานร่วมว่าด้วยความร่วมมือด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (JSC) เพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือฯ

ที่ผ่านมามีกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ 1) การประชุมคณะกรรมการดำเนินงานร่วมว่าด้วยความร่วมมือด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ไทย – ฮังการี ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2563 2) การประชุมออนไลน์ในหัวข้อ “Wastewater Treatment Solutions from Hungary” เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2564 เพื่อแนะนำหน่วยงานและนวัตกรรมความเชี่ยวชาญของฮังการีในการบริหารจัดการน้ำเสีย และการกลั่นน้ำทะเลเป็นน้ำจืด รวมถึงการบำบัดน้ำเสียจากภาคเกษตรนำกลับมาใช้ใหม่ ให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทย

- **งานคณะกรรมาธิการแม่น้ำโขง / การคาดการณ์น้ำแม่น้ำโขง**

คณะกรรมาธิการแม่น้ำโขง

การประชุมคณะมนตรี คณะกรรมาธิการแม่น้ำโขง (MRC Council) ครั้งที่ 27 และการประชุมร่วมระหว่างคณะมนตรี คณะกรรมาธิการแม่น้ำโขง กับกลุ่มหุ้นส่วนการพัฒนา ครั้งที่ 25 เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2563 ผ่านระบบการประชุมทางไกล ณ โรงแรมพลาซ่า แอทธินี โดย พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี ในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนไทย ได้เข้าร่วมการประชุม และกล่าวถ้อยแถลงในการประชุม ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้แทนประเทศสมาชิก MRC ได้แก่ สปป.ลาว กัมพูชา ไทย เวียดนาม และประเทศหุ้นส่วนการพัฒนา เช่น สหภาพยุโรป ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา โดย นายอนุชา นาคาศัย รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ในฐานะผู้แทนไทยสำรองในคณะมนตรีเข้าร่วมการประชุมดังกล่าว และ ดร.สมเกียรติ ประจำวงษ์ เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และคณะทำงานฝ่ายไทย เข้าร่วมด้วย

ในการนี้ ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบ 4 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1) แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาลุ่มน้ำโขงระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2564 – 2573) และแผนยุทธศาสตร์องค์กรคณะกรรมาธิการแม่น้ำโขงระยะ 5 ปี

(พ.ศ. 2564 - 2568) ซึ่งจะเป็นการกำหนดทิศทางการจัดการทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำโขงช่วง 10 ปีข้างหน้า มีการเชื่อมโยงกรอบความร่วมมือแม่โขง - ล้านช้าง และการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนกลยุทธ์คณะกรรมาธิการแม่น้ำโขง ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ รักษาระบบนิเวศ การเข้าถึงน้ำและการใช้น้ำและทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาเศรษฐกิจสังคม การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และความร่วมมือกับประเทศในลุ่มแม่น้ำโขง 2) แผนยุทธศาสตร์การจัดการสินทรัพย์ด้านสิ่งแวดล้อมของลุ่มแม่น้ำโขง พ.ศ. 2564 - 2568 ซึ่งจะช่วยพัฒนากลยุทธ์การจัดการสิ่งแวดล้อมและจัดลำดับความสำคัญในการเสริมสร้างการคุ้มครองสินทรัพย์สิ่งแวดล้อมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของประเทศในลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง และ 3) แผนแม่บทการคมนาคมขนส่งทางน้ำ ซึ่งสอดรับกับนโยบายยุทธศาสตร์การพัฒนาคมนาคมขนส่งทางน้ำในลุ่มน้ำโขงระหว่างไทยกับประเทศสมาชิก

การคาดการณ์แม่น้ำโขง

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้มีการติดตามสถานการณ์น้ำในแม่น้ำโขงอย่างใกล้ชิด เนื่องจาก**การเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนริมแม่น้ำโขง** รวมถึงริมลำน้ำสาขาที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ**การติดตามการระบายน้ำจากเขื่อนจิ่งหง** ซึ่งเป็นเขื่อนที่ตั้งอยู่ตอนใต้ของสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเป็นตอนล่างของแม่น้ำล้านช้าง แต่เป็นตอนบนของแม่น้ำโขง เพื่อให้สามารถเตรียมการรองรับสถานการณ์น้ำได้ทันท่วงทีนั้น

ในปี พ.ศ. 2564 เขื่อนจิ่งหงได้มีการลดอัตราการระบายน้ำในระดับที่อาจส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนริมแม่น้ำโขง โดย สทนช. ได้มีการแจ้งเตือนไปยัง 8 จังหวัดของประเทศไทยที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขง ได้แก่ เชียงราย เลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี เพื่อป้องกันความตื่นตระหนกของประชาชน รวมทั้งได้ดำเนินการภายใต้กรอบความร่วมมือแม่โขง - ล้านช้าง (Mekong Lancang Cooperation : MLC) สาขาทรัพยากรน้ำ เพื่อขอความร่วมมือกระทรวงทรัพยากรน้ำของจีนในการกลับมาปล่อยน้ำในระดับปกติ และแบ่งปันแผนการปล่อยน้ำรายไตรมาสที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อระดับน้ำ รวมถึงขอรับการสนับสนุนจากสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมาธิการแม่น้ำโขง (Mekong River Commission Secretariat : MRCS) ให้ประเทศสมาชิกทราบอย่างใกล้ชิด ตลอดจนขอความอนุเคราะห์กระทรวงการต่างประเทศในฐานะหน่วยงานผู้ประสานงานหลักด้านความร่วมมือภายใต้กรอบ MLC ประสานกับฝ่ายจีนเพื่อทราบปัญหาสถานการณ์น้ำที่เกิดขึ้น

นอกจากนี้ยังได้เสนอให้มีการใช้เวทีคณะทำงานร่วมความร่วมมือด้านทรัพยากรน้ำของกรอบความร่วมมือ MLC อย่างเต็มที่ เพื่อเป็นกลไกประสานงานในการตัดสินใจในพื้นที่ ซึ่งรวมถึงการแบ่งปันข้อมูลและสารสนเทศที่จำเป็นในการแจ้งเตือนล่วงหน้า รวมทั้งมีการเสริมสร้างความร่วมมือทางวิชาการเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพอุทกวิทยาของแม่น้ำโขงเพื่อให้ได้ข้อมูลร่วมกันในชื่อโครงการ **Changing Patterns of Hydrological Conditions in the Lancang – Mekong River Basin and Adaptation Strategies** โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการศึกษาร่วม รวมถึงการประยุกต์ในการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพอุทกวิทยาของลุ่มน้ำโขง - ล้านช้าง ที่เป็นผลจากการบริหารจัดการน้ำและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

โดยมีวัตถุประสงค์ให้ประเทศสมาชิกภายใต้กรอบความร่วมมือ MLC เข้าใจถึงรูปแบบการเปลี่ยนแปลงของสภาพอุทกวิทยาในลุ่มน้ำโขง - ล้านช้าง เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมบริเวณลุ่มน้ำและภัยแล้งที่ทวีความรุนแรงขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ผลการศึกษาร่วมกันคาดว่าจะเป็นคำตอบของสาเหตุในการเปลี่ยนแปลงสภาพการไหลของแม่น้ำโขงที่ประสบปัญหาการไหลต่ำสุดในปี พ.ศ. 2562 - 2563 เพื่อกำหนดเป็นแนวทางและข้อเสนอแนะสำหรับการประสานงานในระดับลุ่มน้ำและระดับประเทศต่อไป

ส่วนที่ 3

รายงานการเงิน

งบประมาณ

แสดงฐานะการเงิน

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2564

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2564	2563
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5	23,404,522.82	8,977,411.29
ลูกหนี้อื่นระยะสั้น	6	173,168,985.43	205,255,319.49
วัสดุคงเหลือ		3,632,939.45	3,126,244.46
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		**200,206,447.70**	**217,358,975.24**
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	7	335,118,294.27	194,838,536.10
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	8	35,891,342.08	18,246,839.75
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		**371,009,636.35**	**213,085,375.85**
รวมสินทรัพย์		**571,216,084.05**	**430,444,351.09**

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2564

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2564	2563
หนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
หนี้สิน			
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้การค้า	9	81,949,769.71	97,301,542.44
รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง		998.81	-
เจ้าหนี้อื่นระยะสั้น	10	3,573,724.39	2,968,694.97
เงินรับฝากระยะสั้น	11	56,492,677.39	33,587,258.21
รวมหนี้สินหมุนเวียน		**142,017,170.30**	**133,857,495.62**
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว	12	11,633,411.93	71,684.54
เงินทดรองราชการรับจากคลังระยะยาว		1,000,000.00	1,000,000.00
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		**12,633,411.93**	**1,071,684.54**
รวมหนี้สิน		**154,650,582.23**	**134,929,180.16**
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
ทุน		5,482,304.62	5,482,304.62
รายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสม		411,083,197.20	290,032,866.31
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		**416,565,501.82**	**295,515,170.93**
รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		**571,216,084.05**	**430,444,351.09**

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2564	2563
รายได้			
รายได้จากงบประมาณ	15	936,041,600.56	888,474,649.78
รายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	16	3,440,588.55	58,585.80
รายได้อื่น		1,571,150.00	-
รวมรายได้		**941,053,339.11**	**888,533,235.58**
ค่าใช้จ่าย			
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	17	131,734,469.26	107,265,664.71
ค่าบำเหน็จบำนาญ	18	8,078,523.65	2,303,282.15
ค่าตอบแทน	19	408,300.00	587,000.00
ค่าใช้สอย	20	587,807,633.70	502,790,518.96
ค่าวัสดุ	21	8,497,833.79	12,932,921.14
ค่าสาธารณูปโภค	22	12,148,637.87	11,499,325.74
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	23	33,925,936.49	37,398,984.92
ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนอื่นและบริจาค	24	37,396,896.00	35,254,872.73
ค่าใช้จ่ายอื่น	25	4,777.46	8,992.93
รวมค่าใช้จ่าย		**820,003,008.22**	**710,041,563.28**

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

	ทุน	รายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสม	รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2562	**5,482,304.62**	**111,541,194.01**	**117,023,498.63**
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน สำหรับปี 2563			
รายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด	-	178,491,672.30	178,491,672.30
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2563	**5,482,304.62**	**290,032,866.31**	**295,515,170.93**
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2563	**5,482,304,62**	**290,032,866.31**	**295,515,170.93**
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน สำหรับปี 2564			
รายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด	-	121,050,330.89	121,050,330.89
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2564	**5,482,304.62**	**411,083,197.20**	**416,565,501.82**

ส่วนที่ 4

กิจกรรมประจำปีงบประมาณ 2564

วันคล้ายวันสถาปนา

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ครบรอบ 4 ปี

เมื่อวันจันทร์ที่ 25 ตุลาคม 2564 สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ครบกำหนด 4 ปี ของการก่อตั้งสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ได้จัดกิจกรรมพิธีสงฆ์และสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของ สทนช. พร้อมบริจาคเงินสมทบทุนกับหน่วยงานหรือองค์กรการกุศล เพื่อสาธารณประโยชน์ ณ ที่ทำการก่อสร้างอาคารที่ทำการถาวร สทนช. ปากเกร็ด

วันคล้ายวันพระราชสมภพ

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร วันชาติ และวันพ่อแห่งชาติ ในวันอาทิตย์ที่ 5 ธันวาคม 2563

ร่วมจัดนิทรรศการหัวข้อ “สมดุลน้ำ สร้างสุขพอเพียง ตามแนวทางที่พ่อสอน” ในโซนนิทรรศการ “ความสุขที่พ่อให้” ภายใต้การจัดกิจกรรมเนื่องในวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร “วันชาติ และวันพ่อแห่งชาติ 5 ธันวาคม 2563” ณ สนามหลวง

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

ร่วมบริจาคสมทบทุนต้านภัยโควิด

ร่วมบริจาคเงินสมทบทุนช่วยเหลือบุคลากรทางการแพทย์และสถานพยาบาลในการจัดซื้ออุปกรณ์ที่จำเป็นทางการแพทย์ เป็นจำนวน 100,000 บาท ในโครงการจิตอาสา “สทนช.ส่งกำลังใจ ต้านภัยโควิด” ปีงบประมาณ 2564 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้กับบุคลากรทางการแพทย์

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส

ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ

(Integrity and Transparency Assessment : ITA)
ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2561 เห็นชอบให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานให้ความร่วมมือและเข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2564 โดยใช้แนวทางและเครื่องมือการประเมินที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้เข้าร่วมการประเมิน ITA ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีหน่วยงานที่เข้าร่วมการประเมินฯ จำนวนทั้งสิ้น 8,300 แห่งทั่วประเทศ ครอบคลุมหน่วยงานภาครัฐ ทั้งในฝ่ายนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ และองค์กรอิสระ โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ประกาศผลคะแนนการประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2564 สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้รับคะแนนรวม 90.62 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน โดยมีผลการประเมินอยู่ในระดับ A และผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ซึ่งมีคะแนนเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 อยู่จำนวน +9.34 คะแนน

ITA 2021

More open, more transparent

ยิ่งเปิดเผย ยิ่งโปร่งใส

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเป็น
องค์กรคุณธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้เข้าร่วมการประเมินองค์กรคุณธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ในโครงการส่งเสริมชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม ของกรมการศาสนา ซึ่งหน่วยงานในสังกัดสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ จำนวน 10 หน่วยงาน ได้ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับที่ 2 เป็นองค์กรคุณธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้แก่

- สำนักงานเลขาธิการ
- กองกฎหมาย
- กองการต่างประเทศ
- กองนโยบายและแผนแม่บท
- กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ
- กองวิเคราะห์โครงการและงบประมาณ
- ศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ
- สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
- ศูนย์นวัตกรรมและเทคโนโลยีทรัพยากรน้ำ
- กลุ่มที่รายงานตรงต่อเลขาธิการ (กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต และกลุ่มตรวจสอบภายใน)

กิจกรรมเด่น

กลุ่มตรวจสอบภายใน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ได้ดำเนินการตามแผนการตรวจสอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ปฏิบัติงานตรวจสอบด้านการเงิน การบัญชี และการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับ (Financial & Compliance)

โดยมีวัตถุประสงค์การตรวจสอบ ดังนี้

1. เพื่อพิสูจน์ความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลตัวเลขต่าง ๆ ทางด้านการเงิน การบัญชี และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง มติคณะรัฐมนตรี นโยบายที่เกี่ยวข้อง และมีประสิทธิภาพ

3. เพื่อสอบทานระบบการควบคุมภายในว่าเพียงพอหรือเหมาะสมหรือไม่

4. เพื่อให้ทราบว่าระบบการควบคุมภายในที่กำหนดไว้ สามารถควบคุมความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในที่กำหนด

5. เพื่อให้ทราบถึงปัญหา ผลกระทบและสาเหตุ เสนอแนะแนวทางแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ และเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

และมีหน่วยรับตรวจ ดังนี้

1. กลุ่มประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ ระหว่างวันที่ 1 - 30 เมษายน 2564

2. กลุ่มช่วยอำนวยการและประสานราชการ ระหว่างวันที่ 1 - 30 เมษายน 2564

3. กองนโยบายและแผนแม่บท ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม - 31 มิถุนายน 2564

ทั้งนี้ กลุ่มตรวจสอบภายได้ในดำเนินการจัดทำรายงานและเสนอผู้บริหารภายในระยะเวลาที่กำหนดเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

กิจกรรมเด่น

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค

คณะอนุกรรมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำรายภาค ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 15 ครั้ง เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล

คณะอนุกรรมการฯ ลงพื้นที่ประชุมหารือแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนา อนุรักษ์ และฟื้นฟูหนองหาร จังหวัดสกลนคร ร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงภาคประชาชนในพื้นที่ เพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานของคณะทำงานพัฒนา อนุรักษ์ และฟื้นฟูหนองหาร จังหวัดสกลนคร

การขับเคลื่อนโครงการจังหวัดต้นแบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ประธานคณะอนุกรรมการฯ ได้ลงพื้นที่ขับเคลื่อนการดำเนินโครงการจังหวัดต้นแบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดนครพนม เพื่อเป็นโมเดลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน ตามนโยบายของรัฐบาล

ในช่วงเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม พ.ศ. 2564 สทนช. 3 ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570 ให้แก่จังหวัดในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้และซักซ้อมความเข้าใจในการเข้าใช้งานระบบ Thai Water Plan เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570 โดยผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ และเจ้าหน้าที่โครงการ

ในช่วงเดือนกันยายน พ.ศ. 2564 สทนช. 3 ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อคัดเลือกกรรมการลุ่มน้ำ ผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำ ในพื้นที่เขตลุ่มน้ำโขงตะวันออกเฉียงเหนือ ลุ่มน้ำชี และลุ่มน้ำมูล โดยมีผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำเข้าร่วมการคัดเลือกประกอบด้วย ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคพาณิชยกรรม

“พลเอก ประวิตร” ห่วงน้ำท่วมใต้ สั่ง กอนช. มอบถุงยังชีพช่วยชาวยะลา – ปัตตานี พร้อมวางแผนจัดหาน้ำสนับสนุนเมืองต้นแบบสามเหลี่ยม มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

เมื่อวันที่ (14 มกราคม 2564) ดร.สมเกียรติ ประจำวงษ์ เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ในฐานะรองผู้อำนวยการกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ (กอนช.) เปิดเผยว่า พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี ในฐานะผู้อำนวยการกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ มีความเป็นห่วงประชาชนที่ประสบปัญหาอุทกภัยในพื้นที่จังหวัดยะลา ตั้งแต่บริเวณท้ายเขื่อนบางลางมาจนถึงบริเวณเหนือเขื่อนปัตตานีในเขตพื้นที่จังหวัดยะลา และผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่จังหวัดปัตตานี บริเวณท้ายเขื่อนปัตตานีเขตเทศบาลเมืองปัตตานี ทั้งชาวไทยพุทธ ชาวไทยมุสลิม และชาวไทยคริสต์ จึงได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ อาทิ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กรมชลประทาน และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ลงพื้นที่มอบถุงยังชีพ จำนวน 200 ชุด โดยมี นายไพฑูรย์ เก่งการช่าง ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ภาค 4 เป็นผู้แทนมอบถุงยังชีพให้กับประชาชนในพื้นที่หมู่บ้านดอนรัก อำเภอหนองจิก และหมู่บ้านรูสะมิแล อำเภอเมืองปัตตานี เพื่อแสดงถึงความห่วงใยของรัฐบาลที่ต้องการให้พี่น้องประชาชนที่ได้ประสบปัญหาอุทกภัยได้รับการช่วยเหลืออย่างทันท่วงที

จัดทำโดย

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
อาคารจุฑามาศ
เลขที่ 89/168 - 170 ถนนวิภาวดีรังสิต
แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

Office of the National Water Resources
Juthamad Building
89/168 - 170 Vibhavadee-Rungsit Road,
Talat Bang Khen, Lak Si, Bangkok 10210

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
www.onwr.go.th